

Tammelan seurakunta

Tilinpäätös 2024

Sisällys

I	Toimintakertomus.....	2
1	Yleiskatsaus	2
2	Hallinto	10
3	Henkilöstö	12
4	Ympäristö	14
5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	15
7	Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä	16
8	Talouden tunnusluvut	17
9	Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous	18
10	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi	19
II	Talousarvion toteutuminen	20
1	Käyttötalouden toteutuminen	20
2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	51
3	Investointiosan toteutuminen.....	52
4	Rahoitusosan toteutuminen	52
III	Tilinpäätöslaskelmat	54
1	Tuloslaskelma	54
2	Rahoituslaskelma	55
3	Tase	56
4	Konsernitase.....	56
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot	57
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	57
2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	57
3	Tuloslaskelman liitetiedot	57
4	Rahoituslaskelman liitetiedot.....	57
5	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	58
6	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	59
7	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	59
8	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	60
9	Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset.....	61
V	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	67
VI	Luettelot ja selvitykset	68

I Toimintakertomus

1 Yleiskatsaus

Tammelan kirkon korjaus- ja muutostyöt on ollut asia, joka on suuressa kuvassa aivan erityisellä tavalla leimannut Tammelan seurakuntaa vuoden 2024 aikana. Töiden piti alun perin alkaa pääsiäisen jälkeen huhtikuussa, mutta päätös pyytää uudet tarjoukset pääurakoinnista viivästyttivät aloittamista. Tammelan seurakunnassa iloittiin, kun keväällä selvisi, että kirkkohallitus oli osoittanut odotettua suuremman tuen, miljoona euroa, Tammelan kirkon korjaus- ja muutostöihin. Piispa Matti Repo oli käynyt jo toisena pääsiäispäivänä (1.4.) toimittamassa Tammelan kirkossa messun ja siunaamassa seurakuntakodin salin kirkkotilaksi. Lopulta viimeinen messu ennen kirkon sulkemista pidettiin kuitenkin sunnuntaina 1. syyskuuta ja työt kirkossa käynnistyivät seuraavana päivänä, maanantaina 2. syyskuuta.

Kirkon korjaus- ja muutostyöt ovat synnyttäneet Tammelassa ja sen ympäristössä paljon mielenkiintoa. Asiasta ovat kiinnostuneet niin itse tammelaiset, ympäristöpaikkakuntien väki kuin paikallismediaakin. Syksyn ja loppuvuoden aikana järjestettiin kaksi ”Kurkkaa kirkkoon” -tapahtumaa, jotka molemmat keräsivät parisen sataa kiinnostunutta tutustumaan remontissa olevaan Herran huoneeseen.

Keväällä jouduttiin uuden ja yllättävän haasteen eteen. Muutama työntekijä ja työyhteisön ulkopuolinen kertoi oireilevansa seurakuntakodilla. Rakennukseen teetettiin tutkimus, josta kävi ilmi, että kymmenisen vuotta aiemmin tehdystä kunnostus- ja muutostöistä huolimatta rakenteissa on kasvustoa, joka tuntuu sisäilmassa. Terveys- ja ympäristötarkastaja ei kuitenkaan määrännyt rakennusta käyttökieltoon, mutta talouspäällikkö ja kirkkoherra katsoivat tästä huolimatta aiheelliseksi siirättää rakennuksessa työskentelevät henkilöt viikkotoimintoihin korvaaviin tiloihin, jotka saatiin jo muutaman päivän sisällä sovittua seurakuntakodin tuntumasta, vanhalta kirjastolta. Varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön toiminnot muutettiin kesän aikana kirjastolle. Seurakuntatoimistolla tehtyjen ulkokorjaus- ja sisätilamuutostöiden jälkeen, loppuvuodesta, molemmat diakonit saivat myös uudet työhuoneet seurakuntatoimistolta.

Jumalanpalvelusten (messujen) ja hautausten siunaamisten toimittaminen käynnistyi syyskuun alussa seurakuntakodilla. Tila osoittautui pian viihtyisäksi ja toimivaksi väistötilaksi. Kesällä seurakuntasaliin vuokratut ilmanpuhdistimet ovat parantaneet ilmanlaatua eikä aikaisemmin ilmennyttä, sisäilmaan liittyntä oireilua ole havaittu. Kirkon valmistuttua tulee ratkaistavaksi seurakuntakodin kohtalo.

Kirkon sulkeuduttua jumalanpalveluselämää on viety aikaisempaa enemmän myös Tammelan kylille niin, että joka toisena sunnuntaina messuja on vietetty seurakuntakodilla klo 10 ja joka toinen pyhä Kirkko kylässä -messuina Torron kappelilla ja vaihdellen Tammelan eri kyläaloilla klo 13.

Seurakunta osallistui loppukesällä perinteiseen Hakkapeliitta-tapahtumaan aikaisempaa mittavammalla panostuksella, joka keräsi osakseen runsaasti positiivista huomiota. Pitkälti kasvatustyöntekijä Kati Vilkmänin kättentaitojen ansiosta tapahtuma-alueelle Mustialaan saatiin parisenkymmentä henkilöä vetänyt telttä, joka esitti Tammelan 1600-lukuista kirkkoa. Tapahtuman molempina päivinä mm. kuningaspari osallistui ”kirkossa” järjestettyyn aikakauden mukaiseen rukoushetkeen.

Taakse jäänyttä vuotta ovat ilmentäneet työntekijävaihdokset. Vuoden alusta aloittaneille perhediakoni Heidi Sipilälle ja kasvatustyöntekijä Kati Vilkmänille toimintavuosi on ollut heidän ensimmäisensä. Alkuvuodesta 2023 Tammelassa määräaikaisena seurakuntapastorina aloittanut Jari Turunen sai keväällä synnyinseudultaan pastoriinpaikan ja hänen sijalleen onnistuttiin nopealla paloajalla palkkaamaan toukokuun alusta Hanna Tolonen. Lokakuussa 2023 toisena määräaikaisena seurakuntapastorina aloittaneen Pirjo Parviaisen palvelutyö Tammelassa päättyi vuoden viimeisenä päivänä, jonka jälkeen seurakunnassa siirryttiin vuoden 2025 alusta kaksipappisuuteen.

Jo varsin pitkään suntion sijaisena toiminut Kaarina Juhala jatkoi vuoden alussa tutussa tehtävässä, mutta uudella seurakuntamestari-tehtävänimikkeellä. Keväällä määräaikaisena toimistosihteerinä ja seurakuntasihteerinä Tiina Sillanpään sijaisena aloitti Katja Rättyä. Jo aiemmin seurakunnalle tutuksi tulneiden kausipuutarhayöntekijä Juha Parvion ja kiinteistöyöntekijä Heikki Koivusen tehtävät vakinaistettiin loppuvuodesta.

Koska kappalaisen virasta poissaoloa oli jatkunut toimintavuoden kesään mennessä jo yli puolitoista vuotta ja tiedossa oli poissaolon jatkuminen edelleen ainakin kesään 2025 saakka, kirkkoneuvosto päätti syksyllä pyytää tuomiokapitulilta seurakuntapastorin rekrytoimista määräaikaiseen kaksivuotiseen virkaan, jossa tehtäväalueiksi asetettiin normaalin seurakuntatyön lisäksi kasvatustyön esihenkilön tehtävät ja viestintä. Useista hakijoista virkaan valittiin tehtävää jo hyvin hoitanut ja sopivimmaksi osoittautunut Hanna Tolonen.

*

Näinä levottomina aikoina, kuten vuosisadat aiemminkin, kirkko on Tammelassa keskellä kylää muistuttamassa Herrastamme. Tärkeintä kuitenkin kuluneen toimintavuoden aikana on ollut se, että itse kirkon Herra on saanut olla mahdollisimman monen tammelalaisen tai täällä seurakunnan toimintaan osallistuneen elämässä. Kirkko rakennuksena, Herran huoneena, on ollut taakse jääneen toimintavuoden aikana runsaan huomion kohteena, eikä suotta. Kirkkorakennuksenkin ikiaikaisesta merkityksestä muistuttaa psalmirukoukset:

Siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimessä. Herran huoneesta teidät siunataan.

– Ps. 118: 26

Juha Koivulahti
rovasti, kirkkoherra

Tammelan seurakunnan missio, visio, strategia**Tammelan seurakunta – juuri sinulle!**

Perustehtävä: *Tammelan seurakunta välittää sanomaa pelastajasta Jeesuksesta Kristuksesta ja kutsuu ihmisiä elämään yhteydessä Jumalan kanssa sekä saamaan tästä voimaa omaan elämäänsä ja lähimmäisen rakastamiseen.*

Arvot: *Usko, toivo, rakkaus Tammelan seurakunnassa on*

- *uskoa Jumalaan, joka liittää eri-ikäisiä ihmisiä seurakuntayhteyteen ja luo seurakunnalle perustan*
- *luottamusta siihen, että toivo antaa tukea ja kääntää ihmisten katseet rohkeasti tulevaisuuteen sekä*
- *sellaista seurakunnan toiminnassa esille tulevaa rakkautta, joka on asettumista lähimmäisen rinnalle heidän parhaakseen.*

Näky: *Tammelan seurakunta on yhteisö, jossa eri-ikäiset ihmiset voivat saada elämäänsä uskoa, toivoa ja rakkautta.*

Painopisteet: ***Ovet auki ulospäin ja kasvuun***

- *Viestitämme rohkeasti hyvää sanomaa Jeesuksesta ja viemme toimintaamme myös sinne, missä ihmiset jo valmiiksi ovat.*
- *Panostamme kohtaamisiin ja kutsumme eri-ikäisiä ja erilaisissa elämänvaiheissa olevia seurakuntalaisia rakentamaan yhdessä työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa yhteisöllisesti ja hengellisesti vahvaa seurakuntaa.*
- *Otamme erityiseksi painopisteeksi nuorten aikuisten ja työikäisten tavoittamisen sekä heidän omista tarpeistaan nousevan toimintamuodon kehittämisen yhdessä heidän kanssaan.*
- *Rakennamme yhteistyössä perheiden ja kasvattajien kanssa lasten ja nuorten kristillistä kasvua vahvistavaa toimintaa.*

Ovet auki yhteistyölle ja kumppanuuksille

- *Liitymme yhä vahvemmin Tammelan luonnon, kylien ja kulttuuritapahtumien tarjoamiin toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksiin sekä kumppanuuksiin.*
- *Toimimme sen hyväksi, että eri-ikäiset vapaaehtoiset voivat omilla taidoillaan rakentaa yhteistä seurakuntaa.*
- *Vahvistamme yhteyttämme paikkakunnan opiskelijoihin ja erityisryhmiin.*
- *Lujitamme edelleen yhteistyötä sosiaali- ja kunnan sivistystoimen kanssa sekä luomme verkostoja Tammelan ulkopuolelle.*

Ovet auki mahdollisuuksien tulevaisuudelle

- *Rakennamme verkossa toimivan ja fyysisesti kokoontuvan seurakunnan välistä yhteyttä ja lisäämme some-näkyvyyttämme niillä alustoilla, joita nuoret käyttävät.*
- *Annamme arvostuksemme historialle ja perinteille niin, että tämä vahvistaa tulevaisuuteen suuntautumistamme.*
- *Olemme valmiita muutokseen ja rakennamme seurakuntaa, jossa toiminta ja talous ovat tasapainossa.*
- *Tavoittelemme hiilineutraalia seurakuntaa ottaen huomioon ilmastomuutoksen ja ympäristöä kunnioittavat arvot.*

Olennaisimmat tapahtumat ja muutokset tilinpäätösvuonna ja sen jälkeen

Seurakunnallisessa toiminnassa vuoden keskeisimpiä tapahtumia oli perinteiset Hakkapeliit-tapäivät Mustialassa elokuun ensimmäisenä viikonloppuna.

Seurakunnan talouden kannalta olennainen tapahtuma tilikauden aikana oli kirkon remontin aloitus 2.9.2024. Kirkon toiminta siirrettiin seurakuntakodille. Seurakuntakodilta siirrettiin nuoriso- ja päiväkerhotilat vanhaan kirjastoon (Kirkkoasteentie 1) keväällä seurakuntakodin sisäilmaongelmien takia. Vuokrauksesta on tehty kiinteistön omistavan Kestokunto Oy:n kanssa vuokrasopimus toistaiseksi.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta Tammelan seurakuntaan ja joita ei olisi vuoden 2024 talous-arviossa huomioitu.

Kirkolliset toimitukset tilinpäätösvuonna

Kirkollisissa toimituksissa seurakunta kohtaa useimmin jäsenensä. Kirkollisista toimituksista hautaan siunaamisia oli 74 (78, 2023). Kirkollisia vihkimisiä järjestettiin 4 (13, 2023). Vähäistä vihkimisten määrää selittää, että kirkon remontin alkuperäinen aloituskohta oli toukokuu 2024, joten varauksia ei kesälle ollut tehty. Kasteita oli 28 (28, 2023).

Seurakunnan jäsenet

Tammelan seurakuntaan kuuluu 4 551 jäsentä (31.12.2024). Seurakunnan jäsenmäärä väheni vuoden aikana 99 henkilöllä. Kirkkoon liittyneiden määrä kasvoi edellisvuodesta ollen 26 (7, 2023). Seurakunnan suurin ryhmä on 60-69 -vuotiaat. Tammelan seurakunta luokitellaan pieniin seurakuntiin, koska seurakunnan jäsenmäärä on alle 5000 jäsentä.

Jäsenten ikärakenne:

Ikäjakauma	2024	2023
0-9	369	378
10-19	592	592
20-29	336	346
30-39	362	353
40-49	413	437
50-59	574	596
60-69	798	817
70-79	703	678
80-89	319	331
90-	85	82
Yhteensä	4551	4610

Seurakunnan jäsenten määrä laski arvioitua vähemmän (2023 arvio 4523).

Kastetut	20
Kuolleet	68
Liittyneet	26
Eronneet	49
Muuttoliike (+/-)	+11
Jäsenmuutos yhteensä	-99
Jäsenet 31.12.2023	4 610
Jäsenet 31.12.2024	4 551

Yleinen ja seurakuntien talouden kehitys

Suomen talous on toipumassa taantumasta. Talous on kääntynyt hienoiseen kasvuun ja kasvun ennustetaan jatkuvan niin Suomessa, euroalueella kuin Yhdysvalloissakin, missä kasvu jatkuu vahvana. Maailmantalouden positiivisia näkymiä varjostavat kuitenkin monenlaiset riskit. (VM 19.12.2024). Maailmantilanne on epävakaa: Sodat Ukrainassa ja Gazassa jatkuvat, valta Yhdysvalloissa on juuri vaihtunut, erilaiset häirinnän muodot niin Itämerellä kuin verkossa ovat lisääntyneet.

Kuluneena vuonna inflaatio on hidastunut Suomessa selvästi. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli 0,7 % joulukuussa. Kuluttajahintojen nousua vuoden takaisesta hillitsi eniten asuntolainojen keskikoron, sähkön ja dieselin hinnan lasku. (Tilastokeskus, 14.1.2025) Bruttokansantuote jää vuositasolla 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisenä vuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen sekä yksityisen kulutuksen väheneminen. (VM 19.12.2024)

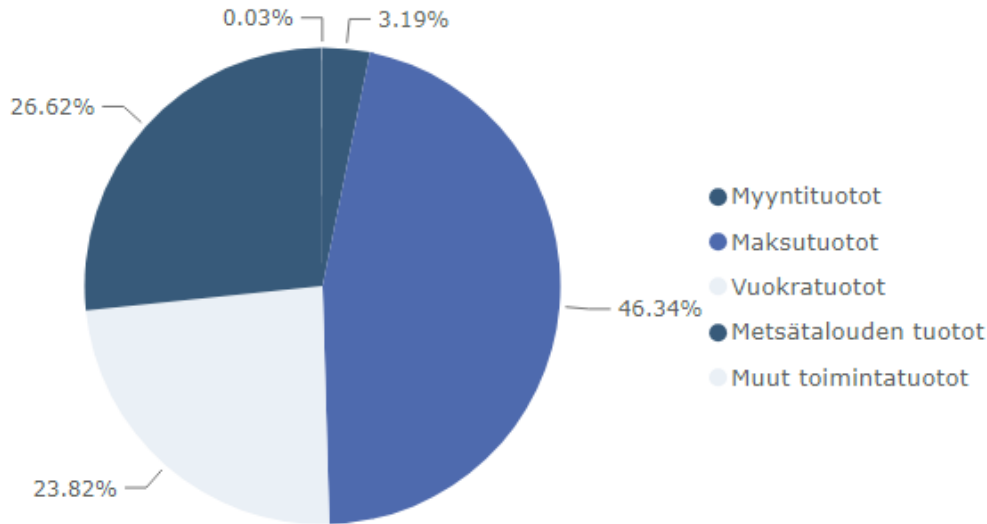
Suomen talous vahvistuu vähitellen vuonna 2025. Inflaatio pysyy maltillisena ja korkotason odotetaan yhä alenevan. Yksityinen kulutus on silti edelleen vaisua. Nimellisansioiden odotetaan nousevan noin 3 prosenttia vuonna 2025. Työttömyys on edelleen nousussa. Suomen julkisen talouden velka jatkaa kasvuaan hallituksen sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. Velkasuhdetta kasvattavat valtion ja paikallishallinnon syvät alijäämät ja heikko talouskasvu. (Suomen pankki, 17.12.2024)

Kirkollisveroa tilitettiin vuonna 2024 yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023. Verotulot kasvoivat 206 seurakuntataloudessa (84 %) ja vähenivät 40 seurakuntataloudessa.

Seurakunnan talouden kehitys

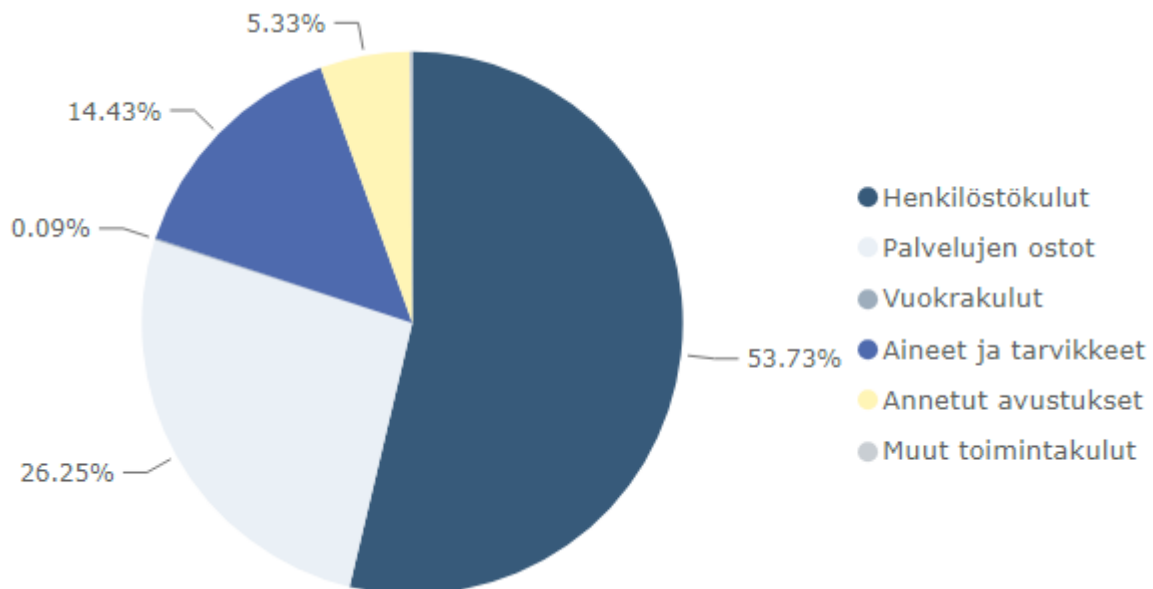
Tammelan seurakunnan tilikauden tulos on 44 334 euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelma ei sisällä merkittäviä kertaluonteisia eriä kuten omaisuuden myynneistä saatuja myyntituloja. Kaitalammin leirikeskuksen ympäristöstä harvennettiin puustoa, josta myyntituloja tuli 6 347,30 euroa.

Toimintatuotot olivat 63 874 euroa (53 996 e, 2023). Toimintatuotoista vuokratuotot säilyivät liki ennallaan, maksutuottoja kertyi hieman edellisvuotta enemmän. Toimintatuottojen jakauma on esitetty kaaviossa.

Kuva: Toimintatuottojen jakauma: myyntituotot

Toimintakulut olivat 1 526 568 euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 120 000 euroa. Esimerkiksi henkilöstökuluissa lisäystä oli 67 742 euroa (+ 9 %), palveluiden ostoissa 24 680 euroa (+ 6 %) ja tavaraostoissa 14 278 (+8 %).

Kuva: Toimintakulujen jakauma

		Toteuma 2024	Toteuma 2023	%-osuus
Toimintatuotot	Yhteensä	19 112,38	8 477,96	
	Myyntituotot	610,56		3,19
	Maksutuotot	8 857,63	5 284,41	46,34
	Vuokratuotot	4 551,66	3 000,00	23,82
	Metsätalouden tuotot	5 087,30	193,55	26,62
	Muut toimintatuotot	5,23		0,03
Toimintakulut	Yhteensä	-470 422,66	-393 306,17	
	Henkilöstökulut	-252 756,76	-237 994,63	53,73
	Palvelujen ostot	-123 464,45	-94 344,46	26,25
	Vuokratulot	-409,24	-408,02	0,09
	Aineet ja tarvikkeet	-67 891,45	-58 598,19	14,43
	Annetut avustukset	-25 096,47	-1 747,19	5,33
	Muut toimintakulut	-804,29	-213,68	0,17

Kirkollisverojen tuotto oli 1 539 416 euroa, mikä on 28 134 euroa (+ 1,9 %) enemmän kuin vuonna 2023. Kirkollisverotuottojen osuus kokonaistuloista oli 89 %. Valtionrahoitusta saatiin 120 217 euroa, mikä on 7 % kokonaistuotoista. Verotuskuluja maksettiin 18 925 euroa ja Kirkon rahastomaksuja 120 060 euroa – nämä summat olivat lähes edellisvuoden tasolla.

Vuosikatetta kertyi 117 551 euroa. Tilikaudelle kohdistuneet poistot olivat 73 217 euroa. Vuoden ainoana investointina oli Tammelan kirkon remontti, mikä jatkuu seuraavalle tilikaudelle. Seurakuntatoimiston ulkovoiri korjattiin ja seurakuntakodin toiminnot muutettiin vuokratiloihin, mitkä lisäsivät käyttötalouden kuluja.

Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa

Verotulojen kehitys on viimeisen noin 10 vuoden ajan ollut varsin tasaista. Suurempi verotulojen nousu (8 %) tapahtui vuonna 2023, mitä selittää soteuudistuksen vuoksi tehty verotusuudistus. Nousu oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen. Verotulot nousivat 1,9 % vuonna 2024 ollen 1 539 416 euroa. Tiedot euromääräisestä verotulokehityksestä esitetään kohdassa Verotulot ja valtion rahoitus. Valtionrahoituksessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2024.

Seurakunnan tuloissa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kuluneena vuonna. Toiminta ei ollut taloudellisin perustein tarvetta supistaa.

Verotulojen ennustetaan kasvavan Tammelassa n. 100 000 euroa vuonna 2025. Seurakunta tarkastelee toteutuvaa verotulokertymää vuonna 2025 ja tekee sen perusteella päätöksen vuoden 2026 kirkollisveroprosentista.

Kirkollisvero 1000 e	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tammela	1 537	1 635	1 667	1 689	1 714	1 726	1 743
Muutos-%	1,7 %	6,4 %	1,9 %	1,3 %	1,5 %	0,7 %	1,0 %

Toiminnan ja talouden tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa

Kriisiytyvän seurakunnan mittareista Tammelan seurakunnassa toteutuu vuonna 2024 yksi talouden mittari: maksuvalmius on laskenut kolmena peräkkäisenä vuonna, mutta on edelleen yli 45 päivää (153).

Kiinteistöstrategian mukaisesti selvitetään mahdollisuudet luopua käyttökustannuksiltaan korkeista ja käyttöasteeltaan matalista kiinteistöistä.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	TP 2024	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio
1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi	Tilikauden tulos on 44 332 euroa ylijäämäinen.	Ei tarvetta toimenpiteille.
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä -luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluonteisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 2 160 192 euroa.	Ei tarvetta toimenpiteille
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 153 päivää. Maksuvalmius on heikennyt kolmena peräkkäisenä vuonna.	Maksuvalmius on yli 90 päivää. Maksuvalmiuden heikkenemisen syynä on kirkon remontin rahoittaminen.
4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista nousi vuodesta 2023, mutta edeltävät kolme vuotta olivat laskevia.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.

2 Hallinto

KIRKKOVALTUUSTO

Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä toimielin. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaansa kirkkoneuvostolle erillisillä määräyksillä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi vuosiksi 2023–2024 on valittu Jyri Kaunisto ja varapuheenjohtajaksi Mirka Penttilä. Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden aikana kolme (3) kertaa. Kirkkovaltuuston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkovaltuuston jäsenet:

Kaunisto Jyri	3
Eloranta Eija	3
Koivu Asko	3
Liinaharja Kristiina	3
Malin Milla	2
Mäkelä Hannu	2
Mäkinen Antero	2
Mänki Eija	3
Nissilä Minna	1
Peltonen Susanna	3
Penttilä Mirka	2
Pura Anu	3
Pärssinen Simo	2
Rauhaniemi Jenni	1
Rekola Sinikka	2
Sironen-Hänninen Sirpa	3
Toikka Päivi	2
Tuovinen Tuomo	2
Vainio Heikki	3

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt neljässä kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asia, joita ovat seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille.

Lisäksi kirkkovaltuusto

- vahvisti kirkollisveroksi 1,70 vuodeksi 2025
- hyväksyi Tammelan seurakunnan kiinteistöstrategian 2024-2028
- hyväksyi vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 toiminta- ja taloussuunnitelman
- hyväksyi hautausmaan hoitosuunnitelman, hautaustoimen ohjesäännön, hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman
- päätti miljoonan euron lainan ottamisesta kirkon remontin rahoitukseen.

Aloitteet 2024

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

KIRKKONEUVOSTO 2023–2024

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajana 2023–2024 toimi Jenni Rauhaniemi. Virkansa puolesta puheenjohtajana on kirkkoherra. Kirkkoneuvoston esittelijöinä toimivat kirkkoherra ja talouspäällikkö kumpikin vastuualueellaan. Kirkkoneuvosto kokoontui vuoden aikana 15 kertaa. Kirkkoneuvoston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkoneuvoston jäsenet:

Koivulahti Juha	14
Rauhaniemi Jenni	5
Eloranta Eija	15
Koivu Asko	13
Malin Milla	13
Mäkelä Hannu	11
Peltonen Susanna	7
Rekola Sinikka	14
Tuovinen Tuomo	14
Vainio Heikki	14

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös 2023, veroprosentti vuodeksi 2025, talousarvio vuodeksi 2025 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosiksi 2026–2027).

Kirkkoneuvosto

- valitsi kiinteistötyöntekijän osa-aikaiseen toimeen Heikki Koivusen sekä kausipuutarhurin toimeen Juha Parvion.
- päätti, että Tammelan seurakunta hakee Kirkon ympäristödiplomia. Ympäristötyöryhmään nimettiin työntekijöistä talouspäällikkö Ulla Koskela, seurakuntamestari Kaarina Juhala, kausipuutarhuri Juha Parvio ja kasvatustyöntekijä Kati Vilkmän sekä kirkkoneuvostosta Eija Eloranta ja Kristiina Liinaharja.
- hyväksyi kirkon urkujen peruskorjauksesta Veikko Virtanen Oy:n tarjouksen. Urut peruskorjataan vuonna 2026.
- perusti viestintätyöryhmän.
- hyväksyi Pappilan vuokrahinnaston 1.1.2025.
- päätti esittää määräaikaisen seurakuntapastorin virkaan valittavaksi Hanna Tolonen.
- hyväksyi sopimuksen perheneuvonnasta 1.1.2025 alkaen Tammelan rovastikunnan seurakuntien kanssa.
- hyväksyi yhteistyösopimuksen palvelevasta puhelimesta.
- valitsi Tammelan kirkon korjaus- ja muutostöiden urakoitsijat ja valvojat.
- valitsi Seurakuntatoimiston ulkovuoren korjausurakoitsijan.

Tilintarkastaja 2023–2026

Kirkkovaltuusto valitsi Tammelan seurakunnan tilintarkastajaksi valtuustokaudelle 2023–2026 JHT-tilintarkastaja Mikko Helkiön ja varatilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja Jaakko Westmanin.

3 Henkilöstö

Seurakunnassa työskenteli 31.12.2024 yhteensä 14 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa oli 11 henkilöä, joista 3 on osa-aikaista. Vakituksista naisia oli 6 ja miehiä 5. Määräaikaisissa työsuhteissa työskenteli 3 henkilöä, jotka olivat naisia. Henkilöstöä oli yksi enemmän kuin vuodenvaihteessa 2023: vuoden 2025 alusta seurakunta siirtyi kahden papin virkaan.

Henkilöstön määrä työaloittain

Seurakuntapapisto	3
Kirkkomuusikot	1
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	1
Varhaiskasvatustyöntekijät	1
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	2
Hautausmaatyöntekijät	2
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	2

Henkilöstön keski-ikä on 56 vuotta.

Henkilöstökulut

	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-677 315,67	-636 907,48	-589 611,00
Eläkekulut	-135 113,31	-125 935,66	-118 967,70
Muut henkilösivukulut	-13 457,20	-17 134,06	-16 729,11
Saadut henkilöstökorvaukset	11 453,25	32 490,28	8 285,17
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	-0,06	796,75	1 651,87
YHTEENSÄ	-814 432,99	-746 690,17	-715 370,77
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-11 395,55	-16 409,14	-8 899,24
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-4 592,76	-2 534,14	-4 017,50
Työterveyshuolto	-10 384,40	-19 615,76	-11 794,76
YHTEENSÄ	-26 372,71	-38 559,04	-24 711,50

Henkilöstön koulutus

Henkilöstö osallistui koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin. Koko henkilöstön yhteisenä koulutuksena järjestettiin ensiapukoulutus EA1.

Työterveyshuolto ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä oli 300 päivää, kun määrä vuonna 2023 oli 927 päivää ja vuonna 2022 sairauspäiviä oli 476. Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Terveystalon kanssa toistaiseksi.

Työhyvinvointi

Henkilöstölle järjestettiin kaksi yhteistä iltapäivän työhyvinvointitapahtumaa: toukokuussa Forssan keilahallilla ja syyskuussa Liesjärven kansallispuistossa. Henkilökunnan hyvinvointiin panostetaan myös tarjoamalla henkilöstön käyttöön tyky-seteleitä vuosittain 200 euroa/työntekijä.

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

Tilivuosi	Henkilöstökulut verotuloista (%)
2024	55,79
2023	49,64
2022	52,40

Henkilöstökulut nousivat ja ylittivät budjetoidun johtuen tilinpäätösvuonna toteutuneista henkilöstövaihdoista.

4 Ympäristö

Seurakuntamme kantaa vastuuta ympäristöstä ja ympäröivästä yhteiskunnasta kaikessa toiminnassaan. Olemme sitoutuneet Kirkon energia- ja ilmastostrategiaan, jonka tavoitteena on, että kirkko on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja öljytön jo vuonna 2025. Tammelan seurakunnassa ei ole öljylämpökohteita.

Seurakunnan jokapäiväisessä työssä pyrimme ottamaan ympäristön huomioon arkisia valintoja tehdessämme.

Lapsi- ja nuorisotoiminnassa panostamme ympäristökasvatukseen yhtenä osana kaikkea toimintaa. Kerromme kierrättämisen tärkeydestä ja käytämme mahdollisuuksien mukaan askarteluissa kierrätysmateriaaleja ja luonnosta kerättyjä materiaaleja. Liikumme lasten ja nuorten kanssa luonnossa ja kerromme, kuinka luonnossa tulee toimia. Leireille ja muihin tapahtumiin järjestämme aina yhteiskuljetuksen.

Hankinnoissa kiinnitämme huomiota toimittajien ympäristöystävällisyyteen ja heidän harjoittamaansa ympäristöpolitiikkaan.

5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tammelan seurakunnan kiinteistöstrategia 2024–2028 hyväksyttiin kirkkovaltuustossa 13.6.2024. Strategiassa on linjattu, että Tammelan kirkko, Pappila ja seurakuntatoimisto säilytetään. Sisäilmaongelmaisesta seurakuntakodista luovutaan ja leirikeskusten säilyttäminen/luopuminen selvitetään strategiakauden aikana.

Henkilöstökuluissa tullaan kääntymään laskuun, kun yhdestä papin virasta luovuttiin vuoden 2025 alussa. Vapaaehtoisia aktivoidaan mukaan toimintaan. Työvuorosuunnittelua tehostetaan.

Jäsenmäärän ennustetaan alenevan vuodesta 2024 vuoteen 2030 noin 2,5 prosentin vuosivauhtia. Kirkkoon kuulumisasteen ei arvioida huomattavasti alenevan Tammelan seurakunnassa. Seurakunnan tulevaisuus itsenäisenä seurakuntana vaikuttaa turvatulta vuosikymmenen loppuun asti.

Jäsenennuste seuraavan 10 vuoden aikana

Vuosi	Jäsenmäärä
2024	4551
2025	4438
2026	4360
2027	4282
2028	4210
2029	4135
2030	4064
2031	4001
2032	3937
2033	3878
2034	3820

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävä toiminnallinen riski on pieni henkilöstön määrä. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on vuoden aikana tehty seuraavasti:

- Kiinteistöt: Seurakunnan kiinteistöihin on päivitetty pelastussuunnitelmat. Kirkon remontin suunnitelmissa on huomioitu lukitusten uusiminen ja kameravalvonta. Kiinteistöstrategia on valmistunut.
- Esineet: Seurakunnan kulttuurihistoriallisesti arvokas esineistö on kirjattu Basikseen. Vanhat kirkkotekstiilit päätettiin 2024 konservoida, konservointityöt valmistuvat kevään 2025 aikana. Kirkon alttaritaulun konservointitarve arvioidaan vuonna 2025. Inventointi ja vakuutusarvojen tarkistaminen toteutetaan viimeistään 2026.
- Henkilöstö: Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Terveystalo. Varhaisen tuen malli on käytössä ja työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä tehdään sopimuksen ja tarpeen mukaan.
Seurakuntamestari käy oppisopimuskoulutuksella turvallisuusalan perustutkintoa.
- Lainat ja sijoitukset: Tammelan seurakunnalla ei ollut vuonna 2024 lainaa. Kirkkovaltuusto päätti 28.11.2024 miljoonan euron (1 milj.) bullet-lainan ottamisesta kirkon remontiin. Lainaa nostetaan tarvittaessa vuoden 2025 aikana. Sijoituksia kotiutettiin kirkon remontin kustannuksiin.
- Tietohallinto ja tietosuoja ja -turva: Tammelan seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Tampereen hiippakunnan IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia. Seurakunnassa seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi on välttämätöntä.
- Hallinto: Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.
- Korruption torjunta: Seurakunnan muistamissääntö päivitettiin 2024.
- Taloushallinto: Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassavarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi Tammelan seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset. Kirkon remontin ajalle kirkon vakuutuksessa on riskilisiä. Tammelan seurakunnalla ei ole meneillään oikeudenkäyntejä eikä riita-asioita.

7 Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä organisaation sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään kohtuullisella varmuudella varmistamaan, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kirkkoneuvosto. Johtavat viranhaltijat huolehtivat sisäisen valvonnan toimeenpanosta omalla vastuualueellaan. Sisäisen valvonnan vastuu on kaikilla toimielimillä ja työntekijöillä.

Tammelan seurakunnan erilaiset vastuut on kuvattu hallintosäännössä, Työntekijöiden tehtävänkuvaukset käydään vuosittain kehityskeskustelussa läpi, jotta varmistetaan niiden ajantasaisuus. Henkilöstöä kannustetaan ammattitaidon kehittämiseen.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Kokonaisarviona kirkkoneuvosto toteaa, että Tammelan seurakunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat pääosin kohtuullisen hyvällä tasolla. Erityisen positiivista on, että seurakunnan työalat ovat panostaneet riskitietoisuuden kohottamiseen. Merkittäviä puutteita ei ole todettu. Aiemmin havaitut pelastussuunnitelmien päivitystarpeet on tunnistettu, suunnitelmat on kuluneena vuonna käyty läpi ja päivitetty tarvittavin osin.

Kehittämistä vaativat keskeisimmät asiat ja toimenpiteet ovat seuraavat:

- toimintaympäristön säännöllinen analysointi toimintatavaksi
- toimintaprosessien jatkuva kehittäminen digitalisaation hyödyntämisen mahdollisuudet huomioiden.

Talouden ja toiminnan toteutumisesta on raportoitu kirkkoneuvostolle.

Sisäistä valvontaa kehitetään henkilöstön ymmärrystä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta lisäämällä.

8 Talouden tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

Tammelan seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista nousi vuodesta 2023 noin 9 prosenttia. Vuosikatteen osuus, 160,55 %, kertoo siitä, että vuosikatteen määrä riitti hyvin kattamaan poistot. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi olla vähintään 100 %.

	2024	2023
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%)	4,18	3,84
Vuosikatteen osuus poistoista (%)	160,55	194,78
Vuosikate (€/jäsen)	25,83	42,49

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %, osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla (= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} -/+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistusomaan käyttöön})$).

Vuosikate, euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Vuosikatteen osuus poistoista/%: Vuosikate jaettuna poistot *100

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahavarat vähenivät -952 877,92 euroa tilikauden aikana. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 1 347 645,20 euroa. Kun summa sisältää lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen rahavaroja 228 079,11 euroa, seurakuntatalouden käytettävissä olevat rahavarat 31.12.2024 olivat 1 119 566,09 euroa.

	2024	2023
Rahavarojen muutos	-952 877,92	266 450,28
Rahavarat kauden lopussa	1 347 645,20	2 300 523,12
Rahavarat kauden alussa	2 300 523,12	2 034 072,84

Ainoana investointina käynnissä ollut kirkon remontti kyettiin rahoittamaan rahavaroilla. Investointiin on sovittu miljoona euron ns. bullet-laina, josta on nostettu 8.1.2025 puolet.

Rahavarojen riittävyys oli 153 päivää (kriisiytyvän seurakunnan mittari on alle 90 päivää). Tammelan seurakunnalla ei ollut lainaa 2024.

	2024	2023
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	10,37	118,33
Rahavarojen riittävyys (pv)	153	453
Lainanhoitokate	941,04	2 192,16

Investointien tulorahoitusprosentti, %, (= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$)

Rahavarojen riittävyys, pv (= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$) Rahavaroista vähennetään seurakunnan rahoitusarvopapeihin sekä rahat ja pankkisaamisisiin sisältyvät toimeksiantojen varat.

Lainanhoitokate (= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$)

Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 4,53 miljoonaa euroa. Tase kasvoi 85 464 eurolla. Pysyvät vastaavat olivat 2,93 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat 1,06 miljoonaa euroa, kun rakennusten tasearvo väheni poistojen ansioista 714 000 euroa. Vaihtuvat vastaavat (saamiset ja sijoitukset) olivat 1,37 miljoonaa euroa. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 1,35 miljoonaa euroa ja ne vähenivät 953 000 eurolla. Rahavaroihin sisältyy lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen varoja 228 000 euroa. Oma pääoma kasvoi 95 319 euroa, eli edellisen vuoden ylijäämän verran.

Tammelan seurakunnan omavaraisuusaste on seurakunnille tyypilliseen tapaan korkea. Seurakunnalla ei ole lainaa, suhteellinen velkaantuneisuus on alhainen ja rahoitusvarallisuuttakin on kertynyt. Tammelan seurakunta on vakavarainen eikä sen taloudellisessa asemassa ole tapahtunut juurikaan muutoksia kahden viime vuoden aikana.

	2024	2023
Omavaraisuusaste (%)	91,27	92,03
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	222,27	438,65
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	20,89	19,10
Lainakanta (€/jäsen)	0,00	0,00

Omavaraisuusaste, %, (= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset} - \text{Ainaishoitosisi-
musten pääomat}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Toimeksiantojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$).

Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen (= $[(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})] / \text{Jäsenmäärä}$).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$).

Lainakanta, euroa/jäsen (= $[(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})) / \text{Jäsenmäärä}]$

9 Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous

Tammelan seurakunnalla ei ole konsernitaseen laatimisvelvollisuutta.

10 Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi

Tammelan seurakunnan tilikauden tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi seuraava tilinpäätössiirto:

Tilikauden ylijäämä 44 334,20 euroa

Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi yli-/alijäämätilille.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien ylijäämä ennen vuoden 2024 tilinpäätöksen ylijäämäkirjausta on 2 160 192,77 euroa. Kirkkojärjestyksen edellyttämään esitykseen toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi ei ole tarvetta.

II Talousarvion toteutuminen

1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötaloulososa

Tammelan seurakunnan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso, toimintakate 1.

	TA 2024	Toteuma 2024	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	58 500,00	63 874,04	-5 374,04	109,2
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 426 830,00	-1 526 568,40	99 738,40	107,0
Toimintakate 1	-1 368 330,00	-1 462 694,36	94 364,36	106,9
Toimintatuotot (sisäiset)		477 438,80	-477 438,80	0,0
Toimintakulut (sisäiset)		-477 438,80	477 438,80	0,0
Toimintakate 2	-1 368 330,00	-1 462 694,36	94 364,36	106,9
Poistot ja arvonalentumiset	-56 164,00	-73 217,61	17 053,61	130,4
Laskennalliset erät		-176 229,51	176 229,51	0,0
Sisäiset korkokulut		-37 244,99	37 244,99	0,0
Sisäiset vyörytyserät		-138 984,52	138 984,52	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-1 424 494,00	-1 712 141,48	287 647,48	120,2

HALLINTO (pääluokka 1)

	TA kuluva	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1 - Hallinto				
Toimintatuotot (ulkoiset)	5 000,00	4 034,60	965,40	80,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-289 520,00	-279 015,93	-10 504,07	96,4
Toimintakate 1	-284 520,00	-274 981,33	-9 538,67	96,6
Toimintakulut (sisäiset)		-114 762,57	114 762,57	0,0
Toimintakate 2	-284 520,00	-389 743,90	105 223,90	137,0
Laskennalliset erät		377 783,76	-377 783,76	0,0
Sisäiset vyörytyserät		377 783,76	-377 783,76	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-284 520,00	-11 960,14	-272 559,86	4,2

Hallintoelimet (101)

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Tammelan seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Luottamushenkilöt ovat perehtyneet hyvin kirkon toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sekä päätöksentekoon seurakunnassa. Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on aktiivista ja luontevaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Valtuuston ja työntekijöiden yhteinen koulutusilta	Toteutuminen	Kyllä.
2. Strategian päivittäminen ja arviointi	Toteutuminen	Päätös strategian päivittämisestä piispantarkastusprosessissa 2025

Taloushallinto, henkilöstöhallinto ja yleishallinto (105)

Taloushallinnon tehtävä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtävälajoille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut. Tehtävälajueen kuluja ovat IT-tukipalveluiden maksuosuus, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) maksut ja toimintavakuutusmaksut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Yleishallinnon (kirkkoherranvirasto) tehtävä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Tehtäväalueen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot ja Katrina-varausohjelman käyttömenot.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Taloushallinnossa käydään läpi ja päivitetään tehtäväjako Kipan kanssa tavoitteena siirtää Kipan hoidettavaksi kaikki mahdolliset ulkoisen laskennan työt. Kipan hoidettavaksi on ensi vuoden taloushallinnon tehtävistä sovittu jo mm. tilinpäätöskirjan valmistelu ja veroilmoituksen teko.

Tavoitteena on, että talouspäälikkö voisi jatkossa käyttää aiempaa enemmän työaikaansa taloussuunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen. Palvelukeskusmaksujen määrää töiden siirto lisää, mutta samalla töiden sujuvuuden riskit vähenevät mm. työntekijöiden lomien ja muiden poissaolojen aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Edistämme työhyvinvointia ja työssäjaksamista.	Työergonomiaa tukevien kalusteiden hankinta	Kyllä osittain.
2. Työnjako Kipan kanssa on päivitetty.	Työnjaon tarkastelu on toteutettu onnistuneesti.	Tarkastelu tehty mm. tilinpäätöksen liittyen. Yhteydenpitoa lisätty Kipan kanssa.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Henkilökunnan vaihtuvuus ja pitkät poissaolot ovat luoneet haasteita toiminnalle sekä henkilöstö- ja hallintoasioiden hoidolle. Kirkon peruskorjaus tulee huomioida henkilöresursseja arvioitaessa.

Kirkonkirjojenpito (107)

Seurakunta ostaa palvelut Tampereen aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA (pääluokka 2)

Seurakunnallinen toiminta yhteensä:

	TA kuluva	Toteuma	Yli-Ali	T-%
2 - Seurakunnallinen toiminta				
Toimintatuotot (ulkoiset)	12 500,00	13 874,32	-1 374,32	111,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-633 100,00	-700 368,10	67 268,10	110,6
Toimintakate 1	-620 600,00	-686 493,78	65 893,78	110,6
Toimintakulut (sisäiset)		-321 445,37	321 445,37	0,0
Toimintakate 2	-620 600,00	-1 007 939,15	387 339,15	162,4
Laskennalliset erät		-433 129,69	433 129,69	0,0
Sisäiset vyörytyserät		-433 129,69	433 129,69	0,0
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-620 600,00	-1 441 068,84	820 468,84	232,2

Jumalanpalveluselämä 201

Messu on seurakunnan hengellisen elämän keskus. Tarkoitus on vahvistaa messuihin ja jumalanpalveluksiin osallistuvia ihmisiä sanalla, rukousyhteydellä ja ehtoollisen sakramentilla sekä tarjota heille mahdollisuus kokea yhteyttä ja osallisuutta. Toteuttamalla erityyppisiä jumalanpalveluksia seurakunta pyrkii tavoittamaan ihmisiä mahdollisimman monipuolisesti. Jumalanpalveluselämä voi avata seurakuntalaisille myös luontevan mahdollisuuden vapaaehtoistyöhön.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Messukävijöiden määrän ja jumalanpalvelusta kohtaan osoitetun mielenkiinnon heikkenemisen takia on parannettava tavoittavuutta ja lisättävä osallistamista kehittämällä jumalanpalveluselämää niin, että muutoksen asettamat haasteet otetaan huomioon viestinnässä, ilmaisussa ja toimintatavoissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Mikaelin messusta yhä enemmän nuorten oma messu, johon he kutsuvat mm. vanhempiaan.	Mikaelin messuja on toteutettu yhdessä nuorten kanssa vähintään kerran kaudessa.	Toteutunut (2)
2. Jp-elämää viedään 1 krt/kk Tammelan kylätaloille Kirkko kylässä -messuin.	Kyläkirkkoja on pidetty säännöllisesti n. 1 krt/kk eripuo- lilla Tammelaa.	Toteutunut. Syyskuusta n. 2 krt/kk.
3. Messut erityisryhmien kanssa vähintään 1 krt kaudessa.	Keväällä ja syksyllä on järjestetty joku erityisryhmän tavoittanut messu.	Toteutunut.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Jumalanpalveluselämän vahvistaminen edellyttävät vapaaehtoisten nykyistä laajempaa vastuuttamista. Tämä vaatii säännöllistä kontaktia ja kokoavaa toimintaa messuavustajien kanssa. Seurakuntakodin toimiminen väistötilana, kun kirkossa toteutetaan korjaus- ja muutostyöt 4/2024-4/2025, voi aiheuttaa kirkon käytöstä poissaoloaikana joidenkin suurempien messujen suhteen haasteita (kesän 2024 konfirmaatiot on sovittu pidettäväksi Forssan kirkossa).

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Jumalanpalveluselämän suhteen merkittävin muutostekijä vuonna 2024 on ollut kirkon korjaus- ja muutostyöt, joiden takia jumalanpalveluselämä siirtyi kirkosta seurakuntakodille sekä totuttua enemmän Tammelan kylillä oleviin kokoontumistiloihin, kylätaloille tms. Kirkon remontti piti alunperin alkaa jo huhtikuussa. Tämän vuoksi Tampereen piispa Matti Repo toimitti messun kirkossa toisena pääsiäispäivänä (1.4.) ja siunasi messun jälkeen seurakuntakodin jumalanpalveluskäyttöön. Kirkon korjaus- ja muutostöiden aloitus siirtyi syyskuun 2. päivään. Viimeinen messu ennen kirkon korjaus- ja muutostöitä pidettiin sunnuntaina 1. syyskuuta.

Kevään aikana kävi ilmi, että seurakuntakodilla on sisäilman kanssa ongelmia, minkä takia aloitettiin toiminnan ja työntekijöiden siirto pois rakennuksesta. Asian kanssa haluttiin toimia varman päälle, vaikka terveys- ja ympäristötarkastaja ei edellyttänytäkään rakennuksen asettamista käyttökieltoon. Sisäilma parantui oleellisesti seurakuntasaliin hankittujen sisäilmapuhaltimien ansiosta, joten seurakuntasalia voitiin syksystä alkaen käyttää suunnitelmien mukaisesti jumalanpalvelusten pitämiseen. Seurakuntakodin salia on pääsääntöisesti kehitetty viihtyisäksi jumalanpalvelustilaksi.

Kirkko kylässä -messuja (su klo 13) on pidetty kevätjaksolla noin kerran kuukaudessa Torron kappelilla tai jollain Tammelan kylien kylätaloista. Heinäkuussa pidettiin kaksi perinteiseksi muodostunutta erityisjumalanpalvelusta, joita olivat messu saarnakivellä ja sanajumalanpalvelus Teuron Areenalla kylän kesätapahtuman yhteydessä. Kirkon korjaus- ja muutostöiden käynnistyttyä Kirkko kylässä -messuja on ollut syysjaksolla noin joka toinen sunnuntai. Nostoina Kirkko kylässä -messuista mainittakoon musiikkipitoinen messu Hykkilä-Lunkaassa (17.11.), joka kokosi kahden kuoron lisäksi paikalle lähes 60 osallistujaa sekä tapaninpäivänä Letkun koulun alarakennuksessa pidetty messu, johon osallistui kirkkovuoden ajankohtaan nähden hyvin väkeä, yhteensä 38 henkilöä.

Vuoden aikana pidettiin kaksi erityisesti nuorille suunnattua ja nuorten toteuttamaa Mikaelin messua (5.5. ja 24.11.). Toukokuun messussa isoset siunattiin tehtäviinsä. Vuoden aikana erityisryhmille suunnattuja messuja ovat olleet: Taaperokirkko (7.1.), Kirkko kylässä -messu Vekkilän museotilalla (14.4.) ja mikkelinpäivän perhemessu (29.9.). Lisäksi mainittakoon kesäkuussa pidetyt 50 vuotta sitten ripille päässeiden kirkko ja kesäasukkaiden kirkkopyhä sekä Hakkapeliitta-tapahtuman aloittanut perinnejumalanpalvelus (3.8.), jonka aluksi toimitettiin kaste vanhan kastekaavan mukaan. Perheiden joulukirkkoon (su 22.12.) seurakuntakodille kokoontui 55 osallistujaa ja perinteiseen jouluaaton hartauteen, joka kirkon ollessa pois käytöstä, keräsi Tammelan torille noin 120 ihmistä.

Kaiken kaikkiaan messuja pidettiin vuoden aikana 65 (2023: 60) ja sanajumalanpalveluksia 17 (9). Messuihin osallistui 3530 (2023: 4095) ja sanajumalanpalveluksiin 1772 (1023) henkilöä. Jumalanpalveluselämään kuuluvia hartaus- tai rukoushetkiä järjestettiin 73 (61), joissa oli 2366 (2146) osallistujaa.

Hautaan siunaaminen (202)

Hautaan siunaaminen on yksi seurakunnan tärkeimmistä perustoiminnoista, joiden hyvä hoitaminen vaatii erityistä huomiota. Hyvin hoidetulla hautausprosessilla seurakunta osoittaa arvostavansa edesmenneiden elämää vielä heidän kuolemansakin jälkeen. Tammelassa hautausten merkitys korostuu, koska siunaamisia on paljon suhteessa muihin toimituksiin ja hautauksissa kohdataan vuosittain paljon sellaisia ihmisiä, jotka eivät muuten osallistu seurakunnan tai kirkon toimintaan.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Olemalla läsnä ja tarjoamalla rinnalla kulkemisen kokemusta omaisille koko hautaan siunaamisprosessin aikana. Pyritään vahvistamaan surun kokeneiden hengellistä elämää ja yhteyttä kotiseurakuntaansa. Tiivistetään yhteistyötä hautaustoimistojen kanssa säännöllisesti järjestettävien yhteistoimintapalaverien. Pyritään hoitamaan siunaukset mahdollisimman hyvin väistötiloissa, joita (etupäässä seurakuntakoti) joudutaan käyttämään kirkon ollessa pois käytöstä (2024-25) kirkon korjaus- ja muutostöiden takia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Jälkiyhteydenotto lähiomaiseen etenkin vaikeammissa kuolemapauksissa.	Toteutuneet yhteydenotot.	Ei toteutunut.
2. Yhteistoimintapalaveri hautaustoimistojen kanssa kerran vuodessa.	Toteutunut yhteistyöpalaveri.	Toteutunut (1).

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Varsinkin kirkon käyttökato korjaus- ja muutostöiden osalta voivat joidenkin siunausten osalta tuottaa haasteita. Yksi tällainen voi olla se, ettei seurakuntakotia voida käyttää muistotilaisuuksiin.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Toimintavuotta on hautaansiunaamisten osalta leimannut erityisesti siunausten siirtyminen pääosin seurakuntakodin seurakuntasaliin kirkossa tehtävien korjaus- ja muutostöiden takia syyskuun alusta. Toimitukset ovat sujuneet väistötilassa hyvin. Ilmeisesti vain jonkun harvan tammelalaisen siunaus on pidetty Forssan siunauskappelissa Tammelan kirkon käytöstä pois saolemisen takia. Hautaansiunaamisten kulusta poikkeusaikana käytiin jo maaliskuussa hautaustoimistojen (Laine ja Sarasmäki) kanssa yhteistoiminta- ja suunnittelupalaveri. Suunnitelmissa on ollut järjestää rovastikuntien seurakuntien ja hautaustoimistojen kanssa yhteinen palaveri, kuten jokunen vuosi aiemmin, mutta vuonna 2024 sellaista ei pidetty.

Järjestelmällisesti toteutettuja jälkihoitoyhteydenottoja omaisiin ei ole toimintavuoden aikana ollut, sillä yhteydenotot on ollut tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2025 alusta. Tammelassa on ollut toimintavuoden aikana 74 siunausta (2023: 78). Hautaansiunaamisten korostumista Tammelassa ilmentää tämän kirkollisen toimituksen määrällinen suhde kastetuihin (28). Hautaansiunaamisia oli Tammelassa noin 2 ½ kertaa enemmän kuin kasteita. Työntekijät kohtaavat vuoden aikana Tammelassa selvästi enemmän elämän päättymistä survia kuin sen alkamisesta iloitsevia. Tämä tosiaan pitää yllä kysymystä siitä, miten seurakunta voisi parhaiten kohdata ja palvella sanomallaan surutyötä tekeviä omaisia.

Muut kirkolliset toimitukset (203)

Muut kirkolliset toimitukset ovat osa seurakunnan jumalanpalveluselämää. Niiden kautta seurakunta on mukana toimituksiin kokoontuvien ihmisten ja seurakuntalaisten elämän tärkeissä taitekohdissa. Kirkollisten toimitusten tehtävänä on välittää tilaisuuksiin osallistuville Jumalan armoa ja kokemus hänen läsnäolostaan.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Toimitusten avulla pyritään vahvistamaan osallistujien hengellistä elämää, yhteyden kokemista sekä motivoida heitä hakeutumaan seurakuntayhteyteen ja mukaan seurakunnan toimintaan. Kirkon ollessa pois käytöstä rohkaistaan mm. perheitä järjestämään kastetilaisuuksia myös väistötilana toimivassa seurakuntakodissa.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Seurakuntayhteyteen ohjaaminen toimituskeskusteluja hyödyntäen.	Toteutuneet tilaisuudet.	Kastekeskusteluissa kerrottu mm. perhekerhotoiminnasta

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Kirkon mentyä kiinni syyskuusta alkaen kirkkoon normaalitilanteessa toivotut kasteet ovat siirtyneet etupäässä Pappilaan. Seurakuntakodin käyttö kasteisiin ei ole saavuttanut suosiota, mikä johtunee siitä, ettei kastetoimituksen jälkeistä kahvitilaisuutta voi pitää seurakuntakodin tiloissa. Muutenkin näyttää siltä, että varsinkin koronan jälkeen kirkosta/seurakunnan tilasta on tullut jonkin verran suositumpi kasteen ja ristiäisten pitämispaiikka kuin mitä ne ovat aiemmin olleet.

Etenkin kastekeskusteluiden yhteydessä papit ovat pyrkineet ohjaamaan perheitä esim. perhekerhotoimintaan. Olisi toivottavaa, että perheitä saataisiin nykyistä enemmän mukaan niihin messuihin, joissa perheen kastetun nimi luetaan ja perheen jäsenillä on mahdollisuus itse ripustaa kastelehti kirkkosalissa olevaan kastepuuhun.

Tammelassa on ollut toimintavuoden aikana 28 kastetta. Vuoden aikana syntyneitä paikkakunnalla oli 38. Luvuista ei saa aivan eksaktia suhdelukua, mutta suuntaa-antavan kuitenkin. Näyttää siltä, että nuorten aikuisten ja pienten lasten vanhempien kirkkoon kuulumattomuus alkaa näkyä jo Tammelankin kaltaisella, perinteisellä paikkakunnalla. Kastettujen määrä syntyneistä vaikuttaisi olevan 75-80 prosentin välillä.

Avioliittoon vihkimisiä oli toimintavuoden aikana vain neljä ja siunaamisia kaksi. Vihkimisten määrä on viime vuosina vähentynyt, mutta toimintavuoden aikana tähän on oletettavasti vaikuttanut se, että kirkkoon ei ole varattu vihkimisiä, koska kirkon ennakoitiin olevan korjaus- ja muutostöiden takia suljettu jo kevästä 2024.

Muut seurakuntatilaisuudet (205)

Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan seurakunnan muu julkinen toiminta (mikä ei ole jumalanpalvelustoimintaa) esim. kinkerit, evankeliointi, tempaukset, hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurat, alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet sekä muut julkiset tilaisuudet.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Muiden seurakuntatilaisuuksien järjestämistä hankaloittaa jossain määrin seurakuntakodin salin toimiminen kirkon väistötilana. Toimintaa pyritään tästä huolimatta järjestämään seurakunnan muissa tiloissa tai Tammelan kylillä. Pyrkimyksenä on vuoden aikana järjestää Tammelan kylillä muutamia seuroja ja/tai kinkereitä. Tavoitteena on myös järjestää vuoden aikana yksi lyhyt raamatunopetussarja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Seurat ja/tai kinkerit Tammelan kylillä.	Toteutuneet tilaisuudet.	Eivät toteutuneet.
2. Lyhyt raamatunopetussarja.	Opetussarja on toteutunut.	Toteutunut (3 krt).

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Kiinnostus kinkereihin on vuosien myötä hiipunut, mutta oikeaan aikaan, oikeassa paikassa järjestyt seurat voivat kerätä runsaasti väkeä koolle. Tästä eräänä esimerkkinä elokuussa 2023 Leena Kirkkomäen perinnetilalla järjestyt seurat. Tämänkaltaisten tilaisuuksien haasteena on vain se, etteivät ne kokoa oikein työikäistä väkeä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Kinkereitä eikä seuroja järjestetty toimintavuoden aikana. Tähän on vaikuttanut mm. se, että järjestämisperinne on päässyt viimeisten vuosien aikana lopullisesti katsemaan ja aiemmin kotinsa kinkereille tai seuroille avanneet henkilöt ovat jo niin ikääntyneitä, etteivät jaksaisi tai muuten pysty järjestämään tilaisuuksia. Kehityksessä näkyy myös entisen kaltaisen yhteisöllisyyden hajoaminen sukupolvivaihdoksen myötä.

Tammi-helmikuussa järjestettiin yksi lyhyt, kolmen kokoontumiskerran raamatunopetussarja, joka oli pastori Ilkka Rytilahden (SEKL) seurakuntakodilla pitämä ”Uskon 3 ulottuvuutta”. Nämä kokosivat 10–17 kuulijaa, joista verrattain monet olivat Forssasta.

Tiedotus ja viestintä (210)

Tiedotustoiminnan tarkoituksena on tuoda seurakunnan tilaisuuksia koskeva informaatio mahdollisimman hyvin seurakuntalaisten ulottuville. Lisäksi tiedotustoiminta pyrkii mainoksilla, tiedotteilla ja sähköisellä viestinnällä olemaan näkyvillä eri medioissa sekä herättämään kiinnostusta seurakunnan toimintaa kohtaan. Viestinnän kulmakiviä ovat kuitenkin edelleen henkilökohtainen kutsu ja paikallismedian hyödyntäminen.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Nykyisten tiedotuskanavien jatkokehittäminen ja mahdollisuuksien mukaan uusien kanavien käyttöönotto sekä olemassa olevien tiedotuskanavien hyödyntäminen esim. kirkon korjaus- ja muutostyöhön liittyvässä prosessissa. Pyritään myös valmentamaan vanhoja ja uusia työntekijöitä tiedotuksen yhteisessä tehtävässä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Jatkokoulutus Lukkarin käytöstä ja tiedotuksesta yleisesti.	Toteutunut koulutus.	Sisäinen koulutusilta-päivä.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:
Saavutettavuuden toteuttaminen viestinnässä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Tarkoitus oli saada toimintavuoden aikana seurakunnalle viestintäsuunnitelma. Valmistelua aloitti seurakuntaviestinnästä vastuuta ottanut kanttori Katja Korja. Suunnitelman tekeminen kuitenkin keskeytyi liittyen osin työntekijävaihdoksiin. Toukokuussa aloittanut ma. srk-pastori Hanna Tolonen oli aikaisemmin toiminut mm. Hyvinkään seurakunnan tiedottajana ja aloittaessaan Tammelassa Tolonen otti vastuuta seurakunnan viestinnästä. Kun toimintavuoden syksyllä rekrytoitiin ma. srk-pastoria kahdeksi vuodeksi, rekrytoinnissa yhtenä painopisteenä oli viestinnän osaaminen. Tehtävään tuli valituksi Hanna Tolonen. Joulukuussa kirkkoneuvosto perusti viestintätyöryhmän, jonka tehtäväksi annettiin suunnitella ja kehittää seurakunnan viestintää. Tavoitteena on saada valmiiksi vuoden 2025 aikana viestintäsuunnitelma osana seurakunnan uutta strategiaa. Jäseniksi viestintätyöryhmään nimettiin kirkkoherra, talouspäällikkö, ma. srk-pastori Hanna Tolonen, kanttori Katja Korja, kirkkoneuvoston jäsenet Eija Eloranta ja Milla Malin sekä nuorten edustajat Amanda Grön ja Tytti Tukia.

Musiikki (220)

Musiikkityön tehtävänä on kutsua musiikin keinoin ihmisiä seurakuntayhteyteen. Musiikkityö tukee muita työaloja palvelullaan ja luo yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa paikallista musiikin harrastamista. Työmuoto tarjoaa musiikin ammattilaisille mahdollisuuden esiintymisiin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kirkon remontin vuoksi toimitukset, jumalanpalvelukset, kuorotoiminta, isokoulutuksen musiikkiosuus sekä bänditoiminta on siirrettävä toisiin tiloihin. Tämä edellyttää myös musiikin toteuttamista ilman urkuja, mikä vaatii lisätöitä tilaisuuksiin valmistautumisessa. Lisäksi suurten, yli 100 hengen tilaisuuksien järjestäminen edellyttää niiden uudelleensuunnittelua pienemmiksi tai tilojen vuokraamista ulkopuolelta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1.Toiminnan siirtäminen kirkosta väistötiloihin	Toiminta on onnistuneesti siirretty väistötiloihin.	Tavoite on toteutunut odotetusti.
2.Bänditila Pappilaan	Bänditilan varustus ja tilojen käytön aikataulutus on saatu kuntoon ja viestintä aloitettu	Tavoitetta ei voitu toteuttaa, koska osa tilasta vuokrattiin työntekijälle ja loppuosaan sijoitettiin kirkosta siirrettyjä esineitä. Tavoite siirtyi vuodelle 2025.
3.Tammikartanon lauluhetken viestiminen	Lauluhetkiin tulee säännöllisesti myös muita kuin Tammikartanon omia asukkaita	Tavoite on toteutunut odotetusti.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Mikään tavoitteista ei tule toteutumaan ilman muun työyhteisön tukea ja suunnittelun aloittamista riittävän aikaisin. Erityisesti tämä koskee kirkon remontista aiheutuvia tilahaasteita sekä bänditilan käyttöön liittyviä kysymyksiä. Bänditilaa varten tarvitaan lukitusratkaisu, jossa nuoret voivat päästä tilaan vain tiettyinä aikoina. Lisäksi tilan käyttö on sovittava Pappilan muun käytön kanssa toimivasti yhteen niin, ettei meluhaittoja synny. Vasta sitten, kun tila on täysin käyttövalmis, sitä voidaan alkaa tarjoamaan bänditoiminnassa mukana oleville nuorille. Lauluhetken markkinoiminen edellyttää erityisesti laulamista kaipaavien ikäihmisten henkilökohtaista kutsumista paikalla Tammikartanon palvelukeskukseen. Palvelukeskuksen ”kynnys” tuntuu olevan melko suuri ylitettäväksi, mutta paikan valintaan vaikuttaa erityisesti se, että yhteislaulu tuo iloa asukkaille, joille on hankalaa tai mahdotonta siirtyä Tammikartanon ulkopuolelle.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Toiminnan siirtäminen väistötiloihin kirkosta onnistui melko hyvin, vaikka Pappilan sali on hivenen liian pieni tila kuoroille. Seurakuntakodin sijaan Kauneimmat joululaulut -päätilaisuus järjestettiin Valkeaniemen pirtillä, johon voidaan ottaa 300 henkeä, mikä on aiempien vuosien osallistujamäärä. Seurakuntakoti olisi ollut tilaisuudelle liian pieni. Sijainti ei ollut optimaalinen kirkonkylän asukkaille ja tilaisuus järjestettiin poikkeuksellisesti lauantaina. Todennäköisesti näistä syistä laulajamäärä jäi huomattavasti aiempia vuosia alemmalle tasolle. Tilaisuuksia järjestettiin kuitenkin aiempien vuosien tapaan myös Liesjärvellä, Torrolla, Pappi-

lan salissa ja Tammikartanossa, jotta joululauluja pääsi laulamaan muuallakin. Seurakuntakodin yhteislaulutilaisuudessa syksyllä voitiin hyödyntää videotykkiä laulujen sanojen heijastamiseen, mikä toi hyvin toimivaa vaihtelua. Musiikkiyhteistyön painopiste väistötila-aikana oli messuissa. Esimerkiksi syys-joulukuun lähes jokaisessa messussa oli yksi tai useampia avustajia musiikissa. Syksyn kohokohtia oli Tammelan sotaveteraanien perinnekuoron ja Tammelan kirkkokuoron sekä bändin yhteinen musiikkipitoinen messu Hykkilän-Lunkaan nuorisoseurantalolla. Tammelan Eläkeliiton Tella-lauluryhmän kanssa aloitettiin projektiluonteinen yhteistyö, jossa Tella avustaa muutamissa messuissa ja Lauluhetkissä kevät- ja syyskausilla. Kanttori valitsee laulut ja harjoittaa kuoron näihin tilaisuuksiin.

Lauluhetkestä viestiminen ja henkilökohtainen kutsuminen ovat alkaneet kantaa hedelmää. Yhteislaulusta innostuneet ikäihmiset ovat löytäneet tiensä Tammikartanon ruokasaliin keran kuukaudessa. Säännöllisiä, palvelukeskuksen ulkopuolelta tulevia osallistujia on joka tilaisuudessa. Tämä on myös lisännyt Kuusitien alueelta tulevia säännöllisiä osallistujia hartauksiin. Tammikartanossa on syys- ja kevätkausilla noin kahden viikon välein torstaisin seurakunnan tilaisuus, joko hartaus tai lauluhetki, mikä auttaa yksinäisyyden torjunnassa. Tämä lienee valitettavasti ainoa julkisen sektorin tuottama ohjelma, jota ei ole karsittu pois vanhuksille siellä tarjottavista palveluista. Lauluhetkiä toteutettiin vuonna 2024 yhdeksän ja niissä kävi yhteensä 189 osallistujaa.

Vuoden 2024 aikana Tammelan kirkkokuoron harjoituksia oli 47, projektikuorojen harjoituksia 7 sekä Tellan kanssa toteutettuja harjoituksia 14. Kirkkokuorolla oli lisäksi elokuun lopussa kahden päivän pituinen viikonloppu-workshop, jonka vetivät musiikin maisteri Annika Kuntsi sekä kanttori Katja Korja. Kirkkokuoro esiintyi yhteensä 14 kertaa ja Tella yhteensä 8 kertaa messuissa, seurakunnan muissa tilaisuuksissa ja konserteissa. TSRK Messubändi oli mukana 14 messussa tai muussa tilaisuudessa ja harjoitteli yhdessä 14 kertaa. Konsertteja järjestettiin vuoden aikana seitsemän sekä viisi Kauneimmat joululaulut -tilaisuutta ja yksi muu yhteislaulutilaisuus. Musiikkityön järjestämissä konserteissa, lauluhetkissä ja muissa musiikkitilaisuuksissa kävi vuoden aikana yhteensä 854 osallistujaa.

Kanttori harjoitteli lisäksi muiden soitinryhmien kanssa kuusi kertaa ja siunauksissa, jumalanpalveluksissa tai muissa tilaisuuksissa esiintyvien muusikoiden kanssa 12 kertaa. Muita kohtaamisia, kuten kirkon esittelyjä tai sielunhoitokeskusteluja oli yhteensä kuusi. Kanttori kävi pitämässä viidelle ryhmälle viidesluokkalaisia kanttorin oppitunnin osana uskonnonopetusta ja kohtasi näissä yhteensä 30 oppilasta ja opettajaa. Kanttori piti isoskoulutuksen musiikkihetken 9 kertaa ja kohtasi kunkin rippikouluryhmän kolme kertaa. Tilastoituja työtehtäviä, joissa kanttori oli paikalla, oli yhteensä 302 ja niissä oli koko vuoden aikana yhteensä 11 099 kävijää.

Varhaiskasvatus (231)

Seurakunnan varhaiskasvatus toteuttaa tavoitteellista kristillistä varhaiskasvatusta ja kaste-opetusta sekä tukee perheitä kasvatustyössä. Lisäksi seurakunnan varhaiskasvatus tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä kunnan varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Varhaiskasvatustyön jatkumisen turvaaminen uudessa työntekijätilanteessa. Pyrkimyksenä on, että uusi diakoniatyön virka siihen liittyvine nuoriso- ja perhediakonian painopisteineen tukee monipuolisemmin lapsiperheitä. Kasvatuksen työntekijät osallistuvat myös varhaisnuoriso- ja diakoniatyöhön.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Olemassa olevan toiminnan (päiväkerhot ja perhekerho) jatkuminen (kristillinen kasvatus)	Päivä- ja perhekerhon osallistujamäärät.	Tavoite toteutunut, kävijämäärät kasvaneet
2. Järjestää perheille suunnattuja tapahtumia.	Tapahtumien toteutuminen ja kävijämäärät.	Suunnitellut tapahtumat toteutuneet, osallistuminen aktiivista.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Haasteena on työntekijäresurssien riittävyys etenkin siinä tapauksessa, jos pyrkimyksenä on lisätä tavoitteellista toimintaa ja luoda verkostoja muihin paikkakunnan varhaiskasvatuksen toimijoihin.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Työalalle suunnitellut tavoitteet toteutuivat hyvin. Uudet työntekijöiden toimesta vuoden 2024 alussa toteutettiin asiakaskysely. Se pohjalta päiväkerhotoiminta laajentui kaksipäiväiseksi ja kerhopäivän kesto pidentyi kolmeen tuntiin. Uudistuksen seurauksena päiväkerholaisten määrä kaksinkertaistui (7/14) edellisvuoteen verrattuna.

Asiakaskyselyn perusteella myös perhekerhoa kehitettiin monipuolisesti. Tarjolla oli ilmainen aamupala, toiminnallisuutta ja lasten hengellistä musiikkia lisättiin hartaus- ja toimintahetkiin. Keväällä 2024 perhekerho kokoontui 18 kertaa, joissa kävijöitä oli ka. 21 kävijää / krt. Syksyllä 2024 perhekerho kokoontui 12 kertaa, ja kävijöiden määrä kasvoi edelleen (ka. 25 kävijää / krt). Vuoden aikana perhekerhoissa kävi 50 eri aikuista ja 58 eri lasta. Perhekerhoryhmän WhatsApp -ryhmään kuuluu 35 perhettä. Uutena toimintamuotona syntyi Portaani kylätalolle syksyllä 2024 perheiden liikuntaryhmä, jossa kävi 9 perhettä. Työntekijät ovat osallistuneet seurakunnan MOVAKO-suunnitteluun tarjoten maahanmuuttajanuorille mahdollisuutta vapaaehtoiseen toimintaan seurakunnassamme.

Varhaiskasvatuksen järjestämissä tapahtumissa on ollut keskimäärin 40–90 kävijää / tapahtuma. Hiihtolomalla järjestettiin perhepäivä perheille ja päiväleiri koululaisille, joka koettiin hyvänä uutena toimintamuotona.

Yhteistyötä kehitettiin kunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyössä yhdistysten (MLL ja partio), koulujen (Hämeen AMK, Mustialan kampus) ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa järjestettiin yhteisiä tapahtumia (Lasten oikeuksien juhlat (400 hlö), vauvanpäivä (60 hlö), vauvajuhlat (60 hlö)).

Kauden 2024 aikana rovastikunnallista varhaiskasvatus yhteistyötä on kehitetty ja järjestetty yhdessä yhteisen Suomen luonnon -tapahtuman ja hyödynnetty seurakuntien materiaaleja puolin ja toisin. Varhaiskasvatuksen tiimi on kehittänyt ympäristökasvatuksellista työtettä, sillä eko- ja kierrätysmateriaaleja käytetään askarteluissa ja hankinnoista noin 50 % on kierrätystuotteita. Kerhotoiminnassa käytetään kangaspyyhkeitä ja lajittelu on käytössä.

Talousarvion toteumaan budjetoidut ylitykset (21463 €) johtuivat kasvaneista toiminnan kuluista ja muutosta toisiin tiloihin. Päiväkerhon päivien lisääntyminen, lisääntynyt toiminta ja tapahtumien määrällinen kasvu lisäsivät kuluja. Henkilökulut, aine- ja tarvikekulut ja palveluiden ostot kasvoivat. Kahden viimeksi mainitun osalta kasvu johtui ennen kaikkea muutosta seurakuntatalolta vuokratiloihin Vanhalle Kirjastolle sisäilmanongelman vuoksi. Kalusteiden hankinta, vuokratkulut, puhtaanapidon ja ICT-kulujen kasvun takia toteuma ylittyi. Kokonaisuutena varhaiskasvatuksen toiminta ja näkyvyys alueella on lisääntynyt vahvasti.

Rippikoulu (235)

Rippikoulu on evankelis-luterilaisen kirkon kasteopetusta. Rippikoulu tarjoaa nuorille mahdollisuuden pohtia elämää ja uskoon liittyviä kysymyksiä yhdessä ohjaajien ja ikätovereiden kanssa. Rippikoulua jäsentää Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017.

Sen mukaisesti rippikoulu rakentuu aihepiireistä, joita ovat kristillisen uskon keskeinen sisältö, yhteys, turvallisuus, pyhyys, ilo, osallisuus ja vastuunkanto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tärkeää on onnistua rippikoulutyössä niin, että sen suosion säilyy edelleen ja rippikoulu sitouttaisi sen käyneitä nuoria seurakunnan toimintaan. Suunnittelukaudella pyritään edelleen jatkamaan vanhempien ja huoltajien entistä tiiviimpää mukaan sitouttamista nuortensa rippikouluun.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Ilmoittautumisolustan yksinkertaistaminen.	On luotu vuodelle 2025 nykyistä toimivampi ilmoittautumisolusta.	Ei toteutunut. Johtui Katrina-ilmoittautumislajitelman sisäänrakennetusta ongelmasta.
2. Jumalanpalveluselämän vahvistaminen yhteisesti kaikissa rippikouluryhmissä.	Jokaisessa rippikouluryhmässä on intensiivijaksolla pidetty säännölliset jumalanpalvelukset.	Toteutunut

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Vuonna 2024 rippikouluikäluokka on Tammelassa poikkeuksellisen suuri, mikä tarkoittaa yhteensä viittä (5) rippikouluryhmää. On tärkeää, että rippikouluryhmiin ja leireille saadaan riittävästi työntekijäresursseja. Myös leirikeskuksen kunto aiheuttaa epävarmuustekijöitä. Rippikoulutyöhön tarvitaan teologi, joka ohjaa ja johtaa työalan suunnittelua ja toteutusta.

Rippikouluikäluokan reilu kasvu ja lähes 90 rippikoululaiselle tarvittavat viisi ryhmää nostavat lähes kaikkia rippikoulutyöstä johtuvia kuluja verrattuna edelliseen vuoteen. Esim. talousarvioperusteissa on kohdassa 440500 (retki-, musiikki- ja ohjelmapalvelut) budjetoitu 12.000 euroa. Vuoden 2022 toteuma oli 4.500 euroa. Poikkeama tulee kustannusten kasvusta, jonka tällä momentilla aiheuttaa yhden täysikokoisen rippikoulun (talvirippikoulu) pitäminen Eerikkilässä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Rippikoulut onnistuivat kokonaisuutena hyvin. Rippikoulutyölle suunnitellun toteuman ylitys johtuu eri syistä. Ensiksi rippikoulun ikäluokka oli vuonna 2024 kooltaan huomattavasti suurempi ja rippikouluryhmiä oli yksi enemmän; Talvirippikoulu Eerikkilässä, Kesä1-, Kesä2, Kesä 3 -leiririppikoulut Kaitalammilla ja päivärippikoulu. Toiseksi vuodelle 2024 arvioidut toimintakulujen (29 424 €) ylistykset johtuivat suurelta osin muutosta seurakuntatalosta Wanhalle Kirjastolle sisäilmaongelman vuoksi ja muuton aiheuttamista lisäkuluista; vuokratulot, tilan kalustamiseen liittyvät, toimistotarvike-, puhtaanapito- ja ICT-kulut kasvoivat. Kolmanneksi aine- ja tarvikekulujen, palvelujen ostojen toteuman ylitys johtui pääsääntöisesti elintarvikkeiden hintojen noususta.

Asetetut tavoitteet täytettiin siinä määrin, mihin voitiin vaikuttaa. Katriinaan ilmoittautumislomakkeeseen liittyvä ongelma ei toteutunut, sillä se oli Katriinan käyttöjärjestelmän ongelma ja käyttäjästä riippumaton. Ongelmaan on puututtu ja parannusehdotus on luvattu vuodelle 2026 ilmoittautumiseen. Jumalanpalveluselämää on vahvistettu intensiivijaksolla siten, että jumalanpalvelusta vietettiin joka päivä sekä leiri- että intensiivijaksolla. Nuoret olivat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa jumalanpalveluksia.

Työntekijöitä, ohjaajia ja isosia saatiin riittävästi leireille, vaikka isoseksi hakijoiden määrä aiheutti haasteita. Kasvatuksen pappi aloitti työnsä toukokuun alussa. Hän tuli ohjaamaan ja johtamaan työalan toimintaa ja näin tasapainotti työalan tilannetta.

Rippikoulun ennakkotapaamiset ja leiri –tai intensiivijaksot onnistuivat kokonaisuutena hyvin. Ennakkotapaamisia oli viisi, aloitustapahtuman lisäksi Uusi Alku –tapahtuma, kirkkoon tutustuminen messuvalmisteluineen, messu ja vanhempaintapaaminen, lähiopetuspäivä. Leirijakson jälkeen oli konfirmaatioharjoitus ja konfirmaatio. Lisäksi rippikoululaiset kävivät itsenäisesti tutustumassa nuorten toimintaan ja jumalanpalveluksiin rippikoulukortin mukaisesti. Talvirippileirillä Eerikkilässä oli haasteita erillisten majoitusrakennusten takia, mikä vaikeutti ryhmän valvontaa. Osittain ahtaat tilat ja erillisissä rakennuksissa sijaitsevat toimintapisteet hankaloittivat ryhmäytymistä ja yhteistä kokoontumista ja vaikuttivat ryhmähenkeen. Lisäksi Eerikkilän hintataso on korkea. Jatkossa suositaan muita leirikeskuksia, joissa kyseiset palvelut on paremmin järjestetty.

Rippikouluvuoden tapaamisissa ja messuissa tavoitettiin hyvin nuoret ja heidän huoltajansa kohdattiin vanhempainillassa ja konfirmaatiomessussa. Yhteydenpito koteihin oli vuorovai-kutteista WhatsApp-ryhmän kautta. Konfirmaatiomessuissa tavoitettiin nuorten perheitä ja läheisiä 1223 henkilöä. 86 nuorta suoritti rippikoulun ja 85 nuorta konfirmoitiin. Isoskoulutukseen lähti 13 nuorta rippikoulun päätyttyä. Haasteena on edelleen nuorten sitouttaminen rippikoulun jälkeiseen nuorten toimintaan.

Nuorilta saadun palautteen keskiarvo leirikokemuksesta oli kiitettävä.

Nuorisotyö (236)

Nuorisotyön tehtäväalueeseen sisältyy aiemmat tehtäväalueet varhaisnuorisotyö (233), nuorisotyö (236), partio (234)

Tammelan seurakunnan varhaisnuorisotyön tavoitteena on järjestää kristillistä ja koulukäisille ja tehdä heille kotiseurakuntaa tutuksi. Seurakunnan nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuden hengelliseen kasvuun. Samalla se antaa nuorelle yksilöllisen mahdollisuuden kokea kristittyjen yhteyttä.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Koulujen kanssa luottamuksen ja yhteistyön vahvistaminen sekä kerhotyön ja leiritoiminnan jatkumisen turvaaminen. Vahvistetaan nuoren seurakuntayhteyttä ja hengellistä kasvua.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Leiriresurssien varmistaminen ja vakiinnuttaminen	Leirit on voitu toteuttaa turvallisesti ja hyvissä olosuhteissa.	Leirit toteutuneet suunnitellusti
2. Kouluyhteistyön vahvistaminen Kotikirkko tutuksi -hankkeen avulla.	Suunnitellut tilaisuudet toteutuneet.	Kotikirkko tutuksi suunnitelma toteutunut suunnitellusti
3. Kirjallinen isossopimus leirillä toimimisesta.	Isossopimukset tehty.	Isossopimus tehty ja otettu käyttöön
4. Nuorten vaikuttajaryhmän osallistaminen.	Nuorten vaikuttajaryhmä on osallistunut nuorten asioita koskeviin kokouksiin	Ei ole toteutunut.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Kerhotyön ja laadukkaan leirityön jatkumiseksi tarvitaan innostunut ja vastuuta ottava kasvatuksen ammattilainen. Edelleen tarvitaan myös taloudellisia resursseja ja halua, jotta leirit voivat toteutua laadukkaasti. Kouluyhteistyön merkitys ja arvostus näkyy teoissa. On ensisijaisen tärkeää mennä koululle, jotta yhteistyötä voidaan kehittää. Isostoiminta on välttämättä onnistuneiden leirien toteuttamiseksi. Isosten riittävyys, joka ei ole itsestään selvyyttä, on pyrittävä varmistamaan heidän omalla hyvällä leirikokemuksellaan. Jokaisen työntekijän tehtävä on kohdata nuoria ja kutsua mukaan toimintaan. Tahtotila kuulla myös nuoria näkyvässä, missä määrin nuorten vaikuttajaryhmää halutaan kutsua mukaan seurakunnan nuorisotyötä koskevaan päätöksentekoon.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Nuorisotoimiston eli nuorisotyönohjaajan työtilan muutto uuteen tilaan on aiheuttanut isoja haasteita. Kaikki nuorisotoimen varusteet ja laitteet yhdistettiin lapsityön kanssa.

Nuorten vaikuttajaryhmä ei toteutunut. Syitä tähän oli kasvatuksen vastuuryhmä ei kokoonnut keväällä, ainoastaan syksyllä. Sekä nuorisotyönohjaajan liian suuri työkuorma, jonka seurauksena yhteydenotto nuoriin oli jäänyt.

Nuorteniltoja järjestettiin keväällä nuorisotila Lataamolla. Osallistujia oli keskimäärin 8 nuorta / kerta. Syksyllä nuorteniltoja ei pidetty, koska vanhan kirjaston kunnostettu tila to-dettiin nuorten iltoihin toimimattomaksi.

Marraskuussa tehtiin rovastikunnan yhteinen retki Turun Maata Näkyvissä -festareille, ja osallistujia Tammelasta oli 6 nuorta. Joululahjavalvojaiset järjestettiin Pappilassa 29.-30.11 klo 18-02, ja osallistujia oli 19.

Isoskoulutuksen aloitti syksyllä 2023 kymmenen nuorta ja keväällä seitsemän nuorta valmis-tui tehtävään. Syksyllä 2024 isoskoulutuksen aloitti kolmetoista nuorta. Isosena vuoden 2024 leireillä on toiminut yhteensä 16 nuorta. Syksyllä perustettiin Tammelan seurakunnan nuori-sotiimi. Nuorisotiimiin kuuluu neljä nuorta. Nuorisotiimin tarkoituksena on kehittää nuorisotyötä ja olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa tapahtumia tulevana vuosina. Kaksi heistä alkaa päivittämään seurakuntanuorten Instagram-tiliä vuonna 2025. Uuden kasvatus-työstä vastaavan papin virka toukokuusta alkaen on antanut tukea, kannustusta ja ideoita. Kasvatustiimi on aloittanut kokoontumiset noin kerran kuussa.

Alakoululaisten leirejä järjestettiin 1–2 lk:lle (18 lasta) ja 3–6 lk:lle (27 lasta). 6–7 lk:lle leirejä oli keväällä (12 lasta) ja syksyllä (17 lasta). Syyslomalla järjestettiin alakouluikäisten päivälei-rejä, osallistujia ka 22. Alakoululaisten Donkkis -toimintailtoja järjestettiin keväällä kolme seurakuntakodin salissa, 7.2. (48), 20.3. (26), 24.4. (34) ja kaksi kunnan nuorisotila Manttaa-lilla 30.10. (44), 4.12. (51). Illoissa oli avustamassa rippikoululaisia toimintapisteillä. Kahdella alakoululla järjestettiin Donkkis kouluaikana, 30.10. Riihivalkama (69) ja 6.11. Teuro (39). Koulujen päivänavauksia oli neljällä alakoulululla (Riihivalkama, Porras, Myllykylä, Teuro) ker-ran kuukaudessa. Hiljaisella viikolla pidettiin pääsiäishartaus Keskustan, Portaan, Myllykylän, Riihivalkaman koululla. Kotikirkko tutuksi suunnitelma toteutui suunnitellusti ja kattoi kaikki koulut ja kaikki luokat (514). Toukokuun lopulla pidettiin koulujen kevät-kirkko, johon osallis-tuivat kaikki koulut. Joulukuussa oli Riihivalkaman koulun jouluhartaus Korteniemen perinne-tilalla sekä muiden koulujen yhteinen joulukirkko Tammi-Areenalla.

Nuorisotyön talousarvion kasvu vuoteen 2023 verrattuna johtuu siitä, että varhaisnuorisos-työn 233 toimintakulut on siirretty nuorisotyön 236 budjettiin. Vuodelle 2024 arvioidut toi-mintakulut ylittyivät (16 206 €) ja ylitys johtui muuton aiheuttamista lisäkuluista; vuokraku-lut, kalusteet, puhtaanapito- ja ICT-kulut kasvoivat. Palveluiden ja aineiden ostojen ylitykset johtuivat elintarvikkeiden hintojen noususta.

Aikuistyö (204)

Tarkoituksena on vahvistaa aikuisväestön hengellistä elämää ja yhteyttä seurakuntaan sekä innostaa toimimaan yhteisen hyvän toteuttamiseksi. Vahvistaa seurakunnassa ja lähiyhteisöissä verkostoja, joissa toteutuvat uskon yhteys, osallisuus ja lähimmäisenrakkaus.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on vuoden aikana toteuttaa ainakin yksi sellainen "matalan kynnyksen" tapahtuma tai lyhytkestoinen toimintamuoto, jonka kohderyhmänä on etupäässä nuoret aikuiset ja työikäiset sekä suunnitella ja toteuttaa toiminta yhteistyössä heidän kanssaan. Pyrkimyksenä on myös tarjota aikuisväestölle suunnattua, kristinuskon tietämystä syventävää opetusta ja ryhmätoimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Vuoden aikana yksi nuoria aikuisia ja työikäisiä erityisesti tavoitettava tapahtuma tai toiminta, joka suunnitellaan heidän kanssaan.	Toteutunut tapahtuma tai toiminta ja osallistujamäärä.	Ei toteutunut.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Työikäisiä sekä etenkin nuoria aikuisia tavoittavan tilaisuuden ja toiminnan onnistunut suunnittelu ja toteutus edellyttää taloudellista panostusta, jos tilaisuuteen halutaan mielenkiintoa herättävä nimi. Lisäksi järjestelyihin tarvitaan työntekijäresurssia, jotta toiminta voidaan suunnitella ja toteuttaa yhdessä kohderyhmän kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Aikuistyölle oli budjetoitu rahaa tavoitteen mukaisen nuoria aikuisia ja työikäisiä tavoittavan tapahtuman toteuttamiseen, mutta sitä ei saatu toteutettua. Tällaisen tapahtuman tai toiminnan suunnittelu edellyttäisi ainakin alkuvaiheessa kirkkoherran erityistä työpanosta, mutta siihen ole työtilanteen takia resursseja.

Diakonia (241)

Diakonia on kristilliseen rakkauteen ja ammatilliseen osaamiseen perustuvaa palvelua. Diakonian lähtökohtana ovat Jeesuksen esimerkki ja hänen opetuksensa. Diakoniatyön tarkoituksena on kristillisestä lähimmäisenrakkaudesta kumpuavan avun jakaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin. Kirkon yhteiskunnallinen työ liittyy läheisesti diakoniavastuuseen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Vahvistetaan diakoniatyöstä tiedottamista ja pyritään lisäämään kunnallista ja yhteiskunnallista vaikuttamista. Uuden diakoniatyöntekijän työn painopiste kohdistetaan perhe- ja nuorisodiakoniaan. Varmistetaan etsivän diakoniatyön ja kotikäyntityön resurssit sekä pyritään säilyttämään diakoniatyöntekijöiden mahdollisuus osallistua jumalanpalveluselämään. Pidetään työn suunnittelun, koulutuksen ja työnohjauksen avulla huoli diakoniatyöntekijöiden työssäjaksamisesta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kirkkopiposta "auttamisen väline.	Kirkkopipon näkyvyys ja tuotto	Toteutui osittain, ei saavuttanut samaa suosiota kuin kirkkosukka.
2. Diakoniatyön resurssien järjestely vuoden 2024 aikana ja työntekijöiden työssäjaksamisen varmistaminen.	Katrinan varaukset ja tilastointi sekä työn tukemisen lisääminen.	Toteutui osittain.
3. Ylläpidetään yhteistyötä jo olemassa olevien kumppanien kanssa.	Määrän lisäksi otetaan huomioon myös yhteistyön laatu ja vaikuttavuus.	Toteutui. Yhteistyötä ylläpidetty ja lisätty kiinnittämällä huomiota laatuun.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Diakoniatyö aiheuttaa helposti haasteita, jotka kasvattavat työntekijän työkuormaa. Erityinen haaste ovat vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevat asiakkaat, jotka ovat usein myös moniongelmaisia. Helpotusta tilanteeseen on tuonut uusi perhe- ja nuorisodiakoniaan suuntautunut virka.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Diakoniatyössä on nyt kaksi viranhaltijaa, joten resursseja on vuoden aikana järjestelty. Myös toimitilojen muuttoa pois seurakuntakodilta seurakuntatoimistolle alettiin valmistella. Kotikäyntityötä on edelleen pidetty keskiössä, sekä iäkkäiden ihmisten että perheiden keskuudessa. Myös asiakasvastaanotto työ on vuosi vuodelta lisääntynyt ja sen vaikuttavuus on lisääntynyt. Eikä pelkästään taloudellisen avustamisen vuoksi, vaan erittäin tärkeässä roolissa on palveluohjaus sekä asiakkaan avustaminen erilaisissa asioinneissa.

Sielunhoidollisten keskustelujen määrissä on myös hienoa kasvua

Päiväpiirit ja diakonia-lähetyspiirit kokoontuvat kylillä. Näissä on pyritty tekemään yhteistyötä kylien välillä. Esimerkkinä Häiviä-Kallio-Riihivalkaman diakonia-lähetyspiiriin kokoontumisiin Valkeaniemen Pirtillä liittyi Letkun piirin väki. Porras-Ojaisten diakoniapiiriin kokoontumiseen kutsuttiin mukaan Hykkilä-Lunkaan väkeä. Torrolla on myös ollut diakoniapiirit toimintaa.

Päiväpiirit kokoontuivat säännöllisesti kerran kuukaudessa Susikkaan ja Teuron kylätaloilla. Näihin molempiin on tullut jopa uusia osallistujia.

Tilkkupiiri kokoontui kerran kuukaudessa Pappilassa kädentaitojen ja iltahartauden parissa. Yhteistyö Etsivän senioritoiminnan hankkeen kanssa on tiivistä ja tavoittavaa. Pappilan kahvila on erittäin suosittu maanantaipäivien kokoontumispaikka.

22.5.24 järjestettiin Manttaalilla Tammelan Seniorimessut; yhteistyössä Vanhusneuvosto, Etsivän senioritoiminnan hanke, seurakunta ja eri järjestöjä. Diakoniatyö kustansi myös luennoitsijan.

Vanhustenviikolla lokakuussa järjestettiin hankkeen kanssa yhteinen tilaisuus Pappilassa ja elokuussa Kaitalammilla senioreiden leiripäivä.

Diakoni hautausmaalla kesäkuukausien torstai-iltapäivisin on hyvä ja tavoittava ns. matalan kynnyksen työmuoto, jota kannattaa jatkaa ja myös kehittää. Torstaina 4.7.24 järjestettiin myös kahvitarjoilu yläparkkipaikalla, johon osallistuivat diakonit Sari ja Heidi sekä hanketyöntekijä Tiina Toivola.

Yhteistyö OmaHämeen sosiaalityön, lastensuojelun sekä työllisyydenhoidon kanssa on aktiivista ja moniammatillista, sekä asiakkaan etua hyvin huomioivaa.

Paljon toivottu seurakuntaretki järjestettiin 20.9.24 Somerolle, mukaan lähti iso bussillinen retkeläisiä. Retkitoimintaa toivottiin jatkossakin olevan yhden päivän lähialueille suuntautuvien retkien muodossa.

Diakoniatyö on laaja-alaista ja tavoittavaa jokaiseen ikäluokkaan suuntautuvaa auttamistyötä, jonka tarve tulee jatkossa vain kasvamaan, ja jonka resursseihin pitää kiinnittää huomiota. Erityinen tarve on huomioida myös diakoniatyöntekijöiden työssäjaksaminen sekä mahdollisuus riittävään työnohjaukseen, kouluttautumiseen sekä oman työnsä itsenäiseen järjestämiseen.

Myös osallistuminen jumalanpalveluselämään kuuluu diakoniatyöntekijän työnkuvaan, ja sitä pitää vaalia. Onhan kyseessä hengellisen työn virka.

Palveleva puhelin (244)

Valtakunnallisen puhelinauttamisen laadukas ja vastuullinen paikallinen toimija.

Puhelinauttaminen on osa kirkon sielunhoidollista tehtävää, jonka tarkoituksena on vahvistaa soittajien elämänlaatua ja vähentää yksinäisyyden kokemusta kuuntelu- ja keskusteluavun keinoin. Yhtenä vapaaehtoistyön muotona se vahvistaa päivystäjien yhteyttä seurakuntaan ja auttaa kasvamaan kristittyinä. Palveleva puhelin toimii tarvittaessa valtakunnallisena kirkon kriisipuhelimenä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Palvelevan puhelimen koordinoituvastuu on ollut Tammelan seurakunnan vastuulla. Sopija-seurakuntia ovat olleet Forssa, Humppila ja Jokioinen. Toimintavuoden aikana tapahtuneiden pappistyövoimamuutosten ja vuodelle 2025 suunnitellun yhden papinviran vähennyksen takia Pp:n koordinoituvastuu alkoi näyttää Tammelan kannalta vaikeana. Kevättalvella syntyi yhteys Järvenpään seurakuntaan Minna Kotajärveen, joka toimii Järvenpäässä Kirkon keskusteluavun/Pp:n koordinaattorina. Neuvottelujen tuloksena päätettiin, että vuodesta 2018 voimassa oleva sopimus puretaan ja kukin sopijaseurakunta päättää tahollaan liittymisestä Järvenpään seurakunnan johtamaan Palvelevan puhelimen toimintaan. Päätökset sopimuksen purkamisesta ja uuden muodostamisesta tehtiin kirkkoneuvostossa jo toimintavuoden keuhällä. Toiminnan vaiheittainen siirtäminen Järvenpään vastuulle alkoi syksyllä. Uusi sopimus astui voimaan vuoden alusta 2025.

Tammelan liittyessä Järvenpään johtamaan Pp-toimintaan siihen kuuluu Järvenpään lisäksi Nurmijärven, Hyvinkään, Mäntsälän, Riihimäen, Hausjärven ja Lopen seurakunnat. Järvenpää on käynyt neuvotteluja myös Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa liittymisestä Järvenpään johtamaan Palvelevaan puhelimeen.

Puhelimen päivystäjinä jatkaa samoja henkilöitä, joita päivystäjinä on ollut aiemminkin. Tammelan seurakunnan työntekijöistä Pp-yhteyshenkilönä toimii diakoni Sari Tenhami.

Sairaalasielunhoito (243)

Sairaalasielunhoidosta on yhteistyösopimus Forssan seurakunnan kanssa. Tammelan seurakunta maksaa osuutensa yhteistyökorvauksena.

Sielunhoito (255)

Sielunhoidon tehtävänä on sellaisten kohtaamisten järjestäminen, joilla on erityinen sielunhoidollinen luonne, mm. sururyhmätoiminta, kriisiryhmät, kahdenkeskiset luottamukselliset keskustelut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tammelan seurakunta on yhden työntekijän resurssilla mukana 2022 muodostetussa Kanta-Hämeen henkisen huollon (HeHu) ryhmässä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Kirkkoherra on mukana HeHun koulutuksessa ja päivystystoiminnassa.	Osallistuminen HeHun koulutus- ja päivystyksiin toimintavuoden aikana.	Toteutunut.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Kun seurakuntaan saadaan toinen diakoniatyöntekijä, Kanta-Hämeen HeHu-ryhmään olisi hyvä saada Tammelasta myös toinen työntekijä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Kirkkoherra on ollut aktiivisesti mukana Kanta-Hämeen seurakuntien HeHu-toiminnassa ryhmän varavastaava, varaHH1) osallistumalla koulutuksiin, kokouksiin ja toimimalla viikon kestävässä vuorossa päivystäjänä kaksi kertaa vuoden aikana. Ryhmän koulutukset ja kokoontumiset on pidetty Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan tiloissa. Loppuvuodesta 2024 sovittiin, että Kanta-Hämeen HeHu-ryhmään liittyy vuoden 2025 alusta päivystäjinä diakoni Sari Tenhami ja seurakuntamestari Kaarina Juhala.

Lähetys (260)

Lähetystyön luonteeseen kuuluu meneminen sinne, missä Kristusta ei vielä tai ei enää tunneta. Tammelan seurakunta osallistuu kirkon maailmanlaajuiseen lähetystehtävän toteuttamiseen. Kristuksen kirkolleen antama lähetystehtävä kulkee läpileikkaavasti mukana monessa seurakunnan työmuodossa. Työala järjestää mm. lähetysiltoja ja lähetyslounaita ja koostaa lähetystyön tukemiseen tarkoitettuja ryhmiä sekä täyttää lähetysjärjestöjen kanssa solmittujen nimikko- ja kannatussopimusten velvoitteet. Nimikkolähetit tai -kohteiden edustajat vierailevat seurakunnassa kertomassa työstään ja järjestön toiminnasta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Etsitään keinoja vahvistaa vapaaehtoistoimintaa seurakunnan lähetystyössä ja tavoitellaan toiminnan aikaisempaa näkyvämpää esilläoloa mm. sosiaalisen median avulla. Pyrkimyksenä on saada jokaisesta seurakunnan tukemasta lähetysjärjestöstä työntekijä vierailulle seurakuntaan vuoden aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Jokaisesta seurakunnan tukemasta lähetysjärjestöstä yksi vierailijakäynti Tammelassa vuoden aikana.	Vierailut ovat toteutuneet suunnitelman mukaan.	Toteutui toukokuussa pidetyssä sunnuntaisessa lähetysiltapäivässä.
2. Vähintään yksi lähetystyön tempaus tai tapahtuma vuoden aikana, jota seurakunta tuo esille sosiaalisessa mediassa.	Tilaisuus tai tempaus ollut esillä näkyvästi ainakin Fb:ssä.	Toteutui osin toukokuussa lähetysiltapäivässä.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Lähetystyöntekijöitä on verrattain helppoa saada seurakuntaan vierailuille. Tämä vaatii vain työntekijältä panostusta tilaisuuksien sopimiseksi ja toteuttamiseksi. Tässä olisi kannattavaa hyödyntää nykyistä enemmän seurakunnan vapaaehtoista lähetyssektiä.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Lähetysten vastuuryhmä suunnitteli helmikuussa loppukevääälle lähetysiltapäivän, joka toteutettiin helluntaina su 19.5. Lähetysiltapäivä käynnistyi klo 10 kirkossa pidetyllä messulla, jonka jälkeen tarjolla oli seurakuntakodilla lähetyslounas. Lounaan jatkoksi pidettiin parituntinen lähetysiltapäivähetki, johon kaikki Tammelan seurakunnan tukemat lähetysjärjestöt, Kylväjä, Piipliaseura, Sansa ja SEKL sekä Gideonit osallistuivat joko paikalla tai etänä (Teams) olleen edustajan avulla. Jokaiselle järjestölle olisi varattuna max. 20 min. Tilaisuus onnistui varsin hyvin, mutta aikaa kullekin järjestölle jäi liian vähän. Jatkossa tilaisuus on tarpeen järjestää siten, että järjestöjä jaetaan esim. kahteen eri lähetysiltapäivään.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)

Kansainvälistä diakoniaa seurakunnassa toteutetaan kehitysyhteistyönä, katastrofi- ja pakolaisapuna sekä kirkkojen välisenä yhteistyönä. Kansainvälisen diakoniatyön avustukset katastrofityölle kanavoidaan Kirkon Ulkomaanavun kautta. Tehtäväalueeseen kuuluu myös ystävyysseurakuntasuhteet etenkin Viron Kaarlin seurakunnan kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Lisätään valmiutta antaa seurakuntana tukea erilaisten katastrofien jälkihoitoon Kirkon Ulkomaanavun kautta. Vahvistetaan yhteistyötä etenkin Virossa toimivan ystävyysseurakunta Kaarlin kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Varmistetaan taloudellinen resurssi KUA:lle.	Huomioitu vuoden 2024 avustuksissa.	Toteutunut.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

Toimintavuoden aikana vältyttiin sellaisilta kansainvälisiltä katastrofeilta, jotka olisivat vaatineet erityistä tukea KUA:n kautta. Yhteistyön vahvistaminen ystävyysseurakunta Kaarlin kanssa ei toteutunut.

Muu seurakuntatyö (290)

Muuta seurakuntatyötä on työ, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.

Seurakunnallista toimintaa tukeville järjestöille ja yhdistyksille myönnetyt avustukset kirjataan sille tehtäväalueelle, jolle avustus kohdistuu.

HAUTAUSTOIMI (pääluokka 4)

	TA kuluva	Toteuma	Yli-Ali	T-%
4 - Hautaustoimi				
Toimintatuotot (ulkoiset)	22 500,00	24 230,37	-1 730,37	107,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-168 560,00	-153 611,64	-14 948,36	91,1
Toimintakate 1	-146 060,00	-129 381,27	-16 678,73	88,6
Toimintakulut (sisäiset)		-41 230,86	41 230,86	0,0
Toimintakate 2	-146 060,00	-170 612,13	24 552,13	116,8
Laskennalliset erät		-81 702,62	81 702,62	0,0
Sisäiset korkokulut		-620,61	620,61	0,0
Sisäiset vyörytyserät		-81 082,01	81 082,01	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-146 060,00	-252 314,75	106 254,75	172,7

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla on valtion niille lailla velvoittama eli lakisääteinen tehtävä ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautaustoimen palveluista. Lakisääteiset palvelut tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille riippumatta siitä, ovatko he seurakunnan jäseniä vai eivät. Hautaustoimen tehtävät rahoitetaan sen vuoksi valtionrahoituksella ja hautaustoimen palveluista perittävillä maksutuotoilla.

Tammelan seurakunnalla on kaksi hautausmaata. Hautaustoimi huolehtii Tammelaan haudattaviksi tulevien vainajien hautauksesta. Hautaustoimilaki velvoittaa seurakunnan hoitamaan hautausmaansa niiden arvoa vastaavasti ja vainajia kunnioittavasti. Tärkeänä osana toimintaa on jatkuva hautaustoimen ja sen palveluiden kehittäminen, sekä monipuolisten hautausmuotojen ja hautapaikkojen riittävyyden varmistaminen myös tulevaisuudessa.

Hautausmaahallinto (401)

Hautausmaahallinnon tehtävänä on hautaustoimen asiakaspalvelu, hautapaikkarekisterin hoito sekä hautaustoimen hallinnolliset tehtävät.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautatoimen hinnastojen tarkistaminen ja kustannuskohdistamisen oikeellisuuden tarkistaminen. Hautatoimea ohjaavien ohjesääntöjen ja suunnitelmien laatiminen/päivittäminen. Kausityöntekijöiden rekrytoinnin ja perehdyttämisen kehittäminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Hautatoimen hinnastot päivitetty	Hallinnon päätös	Kirkkovaltuusto 5.3.2025.
2. Hautatoimea ohjaavat säännöt ajantasaisia	Hallinnon päätös	Kirkkovaltuusto 13.6.2024.

Hautausmaakiinteistöt (403)

Tammelan seurakunnan hautausmaakiinteistöihin kuuluu Tammelan hautausmaa ja Torron hautausmaa.

Keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella:

Hautausmaiden jätteiden kierrättämisen tehostaminen tiedottamalla. Hautausmaiden turvallisuudesta huolehditaan mm. säännöllisesti tiedottamalla kaatumisvaarassa olevista hautakivistä. Seurakunnan ilmoitustaulun sijoittaminen hautausmaalle. Hautausmaan varastotilan riittävyyden varmistaminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Muistomerkkisäännöt laadittu	Hallinnon päätös	Ei.
2. Sirottelualueen muistokiven tilan riittävyys varmistettu	Hallinnon päätös	Ei.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Tuhkausten määrä kasvaa.

Varsinainen hautaustoimi (404)

Varsinaisella hautaustoimella tarkoitetaan hautaamiseen liittyviä palveluja, kuten vainajan säilyttäminen, kuljettaminen ja tuhkaaminen sekä siunaustilaisuuden järjestäminen, haudan kaivuun peittäminen ja peruskunnostus. Varsinaisen hautaustoimen kulu on myös se osuus suntuon palkkakuluista sivukuluineen, joka hänen työajastaan kuluu hautausten järjestämiseen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautausten liittyvien palvelujen tuottaminen joustavasti väistötiloissa. Vainajien säilytys ja kuljetus turvataan arvokkaasti kirkon peruskorjauksen ajan. Hautojen hallinta-aikojen säännöllinen seuranta. Hautausmaksujen tarkentaminen suosituksen mukaiselle tasolle. Haudan-kaivuun ulkoistaminen. Henkilöstötarpeen arviointi hautausten lisääntyessä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Hautojen hallinta-aikojen tarkastelu tehdään vuosittain.	Tarkastelu on tehty.	On tarkasteltu.
2. Hautaustoimen omakustannushinnat on selvitetty. Hinnottelua on tarkistettu laskelmien pohjalta.	Omakustannushintalaskelmat ja hautaustoimen hintojen tarkistus on tehty.	Hinnat tarkistettu keväällä 2025.
3. Haudan kaivuun ulkoistamisen selvitys	Selvitys tehty	Ei.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Vainajien säilytys on kirkon kellarissa. Peruskorjauksen aikana turvataan säilytystilan sähkönsaanti. Sujuvaan vainajan kuljetukseen kirkon kellarista siunauspaikalle vaikuttaa kulloisetkin sääolosuhteet. Hautausten määrän lisääntyminen seurakuntalaisten ikääntyessä.

Toteutuminen:

Haudankaivuuta päätettiin jatkaa omana työnä. Asiaa tarkastellaan siinä vaiheessa kun seurakunnan oman kaivinkoneen käyttöikä on päättymässä. Hautaan siunaamista järjestämissä väistötiloissa ei ilmennyt ongelmia. Seurakuntakodille teetettiin uusi katafalkki, joka siirretään kirkkoon remontin valmistuttua.

KIINTEISTÖTOIMI (pääluokka 5)

	TA kuluva	Toteuma	Yli-Ali	T-%
5 - Kiinteistötoimi				
Toimintatuotot (ulkoiset)	18 500,00	21 734,75	-3 234,75	117,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-335 650,00	-393 572,73	57 922,73	117,3
Toimintakate 1	-317 150,00	-371 837,98	54 687,98	117,2
Toimintatuotot (sisäiset)		477 438,80	-477 438,80	0,0
Toimintakate 2	-317 150,00	105 600,82	-422 750,82	-33,3
Poistot ja arvonalentumiset	-56 164,00	-73 217,61	17 053,61	130,4
Laskennalliset erät		-39 180,96	39 180,96	0,0
Sisäiset korkokulut		-36 624,38	36 624,38	0,0
Sisäiset vyörytys-erät		-2 556,58	2 556,58	0,0
Työalake (ulkoiset ja sisäiset)	-373 314,00	-6 797,75	-366 516,25	1,8

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman hyvin ja korjaus-
tarpeisiin nopeasti reagoiden.

Kiinteistötoimen tehtävänä on tukea seurakunnallista toimintaa ylläpitämällä ja korjaamalla seurakun-
nan omistamia rakennuksia ja muuta kiinteää omaisuutta. Kiinteistötoimi toteuttaa kiinteistötoimen
tehtäviä kirkkovaltuuston hyväksymän kiinteistöstrategian mukaisesti. Kiinteistöstrategia hyväksyttiin
kirkkovaltuustossa 2024.

Kiinteistöhallinto (501)

Tammelan seurakunnassa ei ole erillistä kiinteistöhallintoa, minkä vuoksi tähän kirjataan kiin-
teistötoimelle kuuluva osuus hallintokuluista.

Tammelan kirkko (502)

Tammelan harmaakivikirkon vanhin osa on valmistunut 1500 – luvulla. Kirkon laajennusosa
on valmistunut vuonna 1785. Kirkkokäytävä on Suomen toiseksi t pisin ja nykyisin kirkossa on
istumatilaa noin 800 hengelle.

Keskeiset tavoitteet suunnitelmakaudella:

Kirkon muutos- ja peruskorjauksen aloitus talousarviovuoden pääsiäisen jälkeen. Korjauksen
valmistuminen pääsiäiseksi 2025. Kirkon irtaimiston säilyttäminen remontin aikana. Kirkon
arvotekstiilien konservointi.

Toteutuminen:

Kirkon urakka kilpailutettiin keväällä, mutta tarjoukset hylättiin liian kalliina. Urakka kilpailu-
tettiin uudelleen jaettuna urakkana. Kirkkoneuvosto päätti urakoitsijat 4.7.2024.

Pääurakoitsijaksi valittiin Hämeen Rakennus ja Korjaus Oy, sähköurakoitsijaksi Sähkö-Säe, AV-urakkaan Katinala AV Oy ja kalusteurakkaan Audio-Kaluste Oy. LVI-urakkaan ei saatu toisella kierroksella tarjouksia, ja urakasta käynnistettiin suorahankinta. LVI-urakoitsijaksi valittiin ESP Lahti Oy.

Kirkon remontti alkoi 2.9.2024 ja urakkaohjelman mukainen valmistumisajankohta on 30.5.2025. Irtaimisto saatiin säilytettyä omissa tiloissa lukuun ottamatta kirkon poistettuja penkkejä, joille väliaikainen säilytystila vuokrattiin Pekka Väre Oy:ltä.

Vanhat kirkkotehtiit ja kolehtihaavit päätettiin konservoida Tupulatäkki Oy:ssä. Konservoinnit valmistuvat keväällä 2025.

Seurakuntakoti (506)

Seurakuntakodissa on sali juhlaikäyttöön 120 henkilölle. Tiloissa toimii diakoniatoimisto, nuoris- ja varhaisnuorisotyö sekä varhaiskasvatus. Seurakuntakoti toimii kirkon väistötilana remontin ajan ja on silloin poissa juhlatilakäytöstä.

Keskeiset tavoitteet suunnittelukaudelle:

Seurakuntakodin kalustaminen kirkkotilaksi. Jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten tila pääasiallinen tila. Toimintojen yhteensovittaminen kirkon remontin aikana.

Toteutuminen:

Keväällä ilmenneiden sisäilmaoireiden takia keväällä 2024 talouspäällikkö tilasi sisäilmatutkimuksen seurakuntakodille. Tutkimustulokset osoittivat, että sisäilmassa ja rakenteissa oli epäpuhtauksia. Terveysviranomaisen ei asettanut tilaa käyttökieltoon, mutta päiväkerhotointi ja nuorisotilat siirrettiin kesän aikana vuokratiloihin. Diakoniatyöntekijöiden tilat siirtyivät seurakuntatoimistoon loppu vuodesta.

Seurakuntakodin sali kalustettiin kirkkotilaksi, ja toiminta kirkon korvaavana tilana alkoi siellä heti kirkon remontin käynnistyttyä. Seurakuntasaliin vuokrattiin ilmanpuhdistimet, jotka oikeilevilta saadun palautteen perusteella paransivat sisäilmaa.

Pappila (50601)

Pappila on valmistunut 1963, jossa sijaitsi vuoteen 1992 kirkkoherranvirasto ja kirkkoherran virka-asunto. Rakennuksessa tehtiin 2002 peruskorjaus, jossa saatiin tilat juhlaikäyttöön 55 henkilölle. Kellaritiloissa on hautausmaahenkilöstön sosiaalitilat ja partion käytössä oleva tila.

Keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella:

Pappila toimii pääasiallisena juhlatilana seurakuntakodin ollessa kirkon väistötilana. Bänditilan ja vierashuoneen käytön yhteensovittaminen.

Toteutuminen:

Kirkon remontin alettua syyskuussa seurakuntasali toimi kirkon korvaavana tilana. Tämän myötä Pappilan käyttö lisääntyi. Pappila oli siten ainoa seurakunnan omassa käytössä ja vuokrattavissa oleva juhlatila.

Kirkon remontin ajan Pappilan yläkerrassa säilytetään kirkon esineistöä.

Lukotusta ei uusittu, sillä kirkkoon tulee remontin yhteydessä uusi lukkojärjestelmä ja muiden kiinteistöjen lukkojärjestelmät on tarkoituksenmukaista muuttaa samaan järjestelmään kirkon remontin valmistuttua.

Kellarin luiskan korjaus siirtyi henkilöstöresurssien takia: kirkon remontin siirtyminen, seurakuntatoimiston korjauksen venyminen sekä keväällä todetut sisäilmaongelmat veivät resursseja.

Kaitalammin leirikeskus (508)

Leirikeskus sijaitsee Susikkaan kylässä Kaitalammen rannalla. Leirikeskus on valmistunut 1970-luvun lopulla. Kaksikerroksissa päärakennuksessa on majoitustilat 42 henkilölle. Erillisessä saunarakennuksessa on saunatilat.

Leirikeskus on pääosin seurakunnan omassa käytössä ja käyttö keskittyy kesäaikaan. Leirikeskusta vuokrataan myös ulkopuolisille käyttäjille.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kuntoarvion pohjalta tehdään linjaukset leirikeskuksen tulevaisuudesta kiinteistöstrategiassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Piha- ja ranta-alueen puuston harvennus.	Harvennus tehty.	Toteutui.
2. Kuntoarviossa todetut huoltotoimenpiteet priorisoitu ja kiireellisimmiksi todetut huoltotoimet tehdään.	Huollot tehty.	Toteutui.

Toteutuminen:

Leirikeskukseen tilattiin keväällä sisäilmatutkimus Polygon Oy:ltä. Arvioinnin perusteella sisäilman laatu ja olosuhteet poikkeavat tavanomaisesta. Tutkimuksissa tehtyjen havaintojen perusteella kiinteistön korjaaminen on toteutettavissa nykyaikaisten korjausmenetelmien avulla.

Leirien aikana toiminnot järjestettiin mahdollisimman paljon ulkotiloissa. Lisäksi oireileville oli vuokrattuna asuntovaunu yöpymiseen.

Seurakuntatoimisto (509) (rakennus)

Tammelan seurakuntatoimiston kiinteistössä on tilat seurakuntatoimistolle, talouspäällikölle sekä papeille ja hautausmaan hoitajalle.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakuntatoimiston ulkovuorelle valmistuu kuluvana vuonna korjaussuunnitelma. Ulkovuoren kunnostus kilpailutetaan talousarviovuotena alkuvuodesta. Kirkon remontin valmistuttua tilojen käytön tarkastelu ja tarpeen arviointi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Ulkovuoren kunnostus	Kunnostus tehty.	Toteutui.

Perustelut:

Ulkovuoren maalaukseen oli kuluvan vuoden talousarviossa varauduttu, mutta vuoden aikana todettiin, että pelkkä maalaus ei riitä kunnostukseen. Korjaukseen teetettiin suunnitelma, jonka perusteella urakka kilpailutetaan alkuvuodesta.

Toteutuminen:

Ulkovuoren maalauksen ja korjauksen urakoitsijaksi valittiin Tasoite ja maalaus Virolainen Oy.

Urakkaan varattu määräraha ylittyi, koska todetun kosteusvaurion korjaamiseksi töiden edetessä jouduttiin urakkaa laajentamaan myös sisäpuolelle. Korjausurakan valmistuttua syksyllä tuleviin diakoniatyöntekijöiden työhuoneisiin tehtiin pienimuotoista remonttia mm. väliovi asennettiin.

2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

	Toteuma 2023	TA 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	53 996,31	58 500,00	63 874,04	-5 374,04	109,2
Korvaukset	6 726,65	8 000,00	5 403,52	2 596,48	67,5
Myyntituotot	5 371,44		2 067,83	-2 067,83	0,0
Maksutuotot	20 243,24	27 000,00	31 690,61	-4 690,61	117,4
Vuokratuotot	14 827,51	13 500,00	13 573,27	-73,27	100,5
Metsätalouden tuotot	0,00	5 000,00	6 347,30	-1 347,30	126,9
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 930,47		690,68	-690,68	0,0
Tuet ja avustukset	3 541,20	5 000,00	3 787,60	1 212,40	75,8
Muut toimintatuotot	1 355,80		313,23	-313,23	0,0
Toimintakulut	-1 407 583,13	-1 426 830,00	-1 526 568,40	99 738,40	107,0
Henkilöstökulut	-746 690,17	-784 430,00	-814 432,99	30 002,99	103,8
Palkat ja palkkiot	-636 907,48	-640 780,00	-677 315,67	36 535,67	105,7
Henkilösivukulut	-143 069,72	-143 650,00	-148 570,51	4 920,51	103,4
Henkilökulujen oikaisuerät	33 287,03		11 453,19	-11 453,19	0,0
Palvelujen ostot	-425 237,40	-402 050,00	-449 917,50	47 867,50	111,9
Investointi	-0,00		0,00	0,00	0,0
Vuokrakulut	-1 671,30	-6 500,00	-15 753,73	9 253,73	242,4
Aineet ja tarvikkeet	-170 893,93	-170 500,00	-185 171,16	14 671,16	108,6
Ostot tilikauden aikana	-170 893,93	-170 500,00	-185 171,16	14 671,16	108,6
Annetut avustukset	-45 150,73	-46 100,00	-43 546,83	-2 553,17	94,5
Muut toimintakulut	-17 939,60	-17 250,00	-17 746,19	496,19	102,9
TOIMINTAKATE	-1 353 586,82	-1 368 330,00	-1 462 694,36	94 364,36	106,9
Kirkollisverotulot	1 511 281,46	1 450 000,00	1 539 415,91	-89 415,91	106,2
Valtionrahoitus	120 972,96	120 000,00	120 216,96	-216,96	100,2
Verotuskulut	-17 554,93	-18 000,00	-18 924,52	924,52	105,1
Kirkon rahastomaksut	-118 134,00	-120 000,00	-120 060,00	60,00	100,0
Rahoitustuotot ja -kulut	52 911,15		59 597,82	-59 597,82	0,0
Korkotuotot	24 946,05		11 532,16	-11 532,16	0,0
Muut rahoitustuotot	702,01		52 943,40	-52 943,40	0,0
Arvon alentumiset sijoituksista	-16 204,98		-5 138,78	5 138,78	0,0
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	43 557,47		997,61	-997,61	0,0
Korkokulut	-89,40		-125,05	125,05	0,0
Muut rahoituskulut			-611,52	611,52	0,0
VUOSIKATE	195 889,82	63 670,00	117 551,81	-53 881,81	184,6
Poistot ja arvonalentumiset	-100 570,69	-56 164,00	-73 217,61	17 053,61	130,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-68 503,88	-56 164,00	-73 217,61	17 053,61	130,4
Kertaluonteiset poistot	-32 066,81				
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00		0,00	-0,00	0,0
Tuotot	58 039,41		62 598,76	-62 598,76	0,0
Kulut	-55 405,26		-63 712,77	63 712,77	0,0
Siirrot rahastosta/rahastoon	-2 634,15		1 114,01	-1 114,01	0,0
TILIKAUDEN TULOS	95 319,13	7 506,00	44 334,20	-36 828,20	590,7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	95 319,13	7 506,00	44 334,20	-36 828,20	590,7

Verotulot ja valtionrahoitus

Tilivuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Valtionrahoitus
2024	1,70	1 539 416	120 217
2023	1,70	1 511 281	120 973
2022	1,70	1 365 143	119 064
2021	1,70	1 315 241	117 552
2020	1,70	1 287 623	117 468

Kirkollisvero on tarkoitettu varsinaisiin seurakunnallisiin tehtäviin ja valtionrahoitus seurakunnan lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien (hautaus toimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ylläpito) hoitoon.

Verotuloiksi on merkitty tässä taulukossa tulot, jotka ko. vuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3 Investointiosan toteutuminen

Investointiosan toteumavertailu								
Tulosityksikkö	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Toteuma kuluva menot	Toteuma kuluva tulot	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Ali	T-%
1015020000 - Kirkot	-1 344 427,73	-210 315,07	-900 000,00	-1 134 112,66		-1 134 112,66	234 112,66	126,01
2009420 - Kirkko	-1 344 427,73	-210 315,07	-900 000,00	-1 134 112,66		-1 134 112,66	234 112,66	126,0
Yhteensä	-1 344 427,73	-210 315,07	-900 000,00	-1 134 112,66		-1 134 112,66	234 112,66	126,0

4 Rahoitusosan toteutuminen

	Toteuma 2023	TA 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	195 889,82	63 670,00	117 551,81	-53 881,81	184,6
Vuosikate	195 889,82	63 670,00	117 551,81	-53 881,81	184,6
Investoinnit	-165 544,79	-900 000,00	-1 134 112,66	234 112,66	126,0
Investointimenot	-174 818,79	-900 000,00	-1 134 112,66	234 112,66	126,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 274,00				
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	30 345,03	-836 330,00	-1 016 560,85	180 230,85	121,6
Muut maksuvalmiuden muutokset	236 105,25		63 682,93	-63 682,93	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9 262,46		5 917,48	-5 917,48	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	79 201,66		19 811,34	-19 811,34	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	147 641,13		37 954,11	-37 954,11	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	236 105,25		63 682,93	-63 682,93	
Rahavarojen muutos	266 450,28	-836 330,00	-952 877,92	116 547,92	113,9
Rahavarojen muutos (tase)	266 450,28		-952 877,92	952 877,92	

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2024	TA-muutos	Muutettu TA 20XX	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa toimintakate	-1 368 330			-1 462 694	94 364
1 Hallinto	-284 520			274 981	-9 538
2 Srk-toiminta	-620 600			686 493	65 893
4 Hautatoimi	-146 060			-129 381	-16 678
5 Kiinteistötoimi	-317 150			-371 837	54 687
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	1 450 000			1 539 415	-89 415
Valtionrahoitus	120 000			120 216	-216
Keskusrahastomaksu	-50 000			-52 026	2 026
Eläkerahastomaksu	-70 000			-68 034	-1 966
Avustukset	-46 100			-43 546	-2 554
Investointiosa					
Kirkon remontti	-900 000			-1 134 112	-234 112
Rahoitusosa					
Antolainauksen muutokset					
Ottolainauksen muutokset					

Kirkkovaltuusto hyväksyi 5.3.2025 määrärahaylitykset.

III Tilinpäätöslaskelmat

1 Tuloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot	63 874,04	53 996,31
Korvaukset	5 403,52	6 726,65
Myyntituotot	2 067,83	5 371,44
Maksutuotot	31 690,61	20 243,24
Vuokratuotot	13 573,27	14 827,51
Metsätalouden tuotot	6 347,30	0,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	690,68	1 930,47
Tuet ja avustukset	3 787,60	3 541,20
Muut toimintatuotot	313,23	1 355,80
Toimintakulut	-1 526 568,40	-1 407 583,13
Henkilöstökulut	-814 432,99	-746 690,17
Palkat ja palkkiot	-677 315,67	-636 907,48
Henkilösivukulut	-148 570,51	-143 069,72
Henkilökulujen oikaisuerät	11 453,19	33 287,03
Palvelujen ostot	-449 917,50	-425 237,40
Vuokrakulut	-15 753,73	-1 671,30
Aineet ja tarvikkeet	-185 171,16	-170 893,93
Ostot tilikauden aikana	-185 171,16	-170 893,93
Annetut avustukset	-43 546,83	-45 150,73
Muut toimintakulut	-17 746,19	-17 939,60
TOIMINTAKATE	-1 462 694,36	-1 353 586,82
Kirkollisverotulot	1 539 415,91	1 511 281,46
Valtionrahoitus	120 216,96	120 972,96
Verotuskulut	-18 924,52	-17 554,93
Kirkon rahastomaksut	-120 060,00	-118 134,00
Rahoitustuotot ja -kulut	59 597,82	52 911,15
Korkotuotot	11 532,16	24 946,05
Muut rahoitustuotot	52 943,40	702,01
Arvon alentumiset sijoituksista	-5 138,78	-16 204,98
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	997,61	43 557,47
Korkokulut	-125,05	-89,40
Muut rahoituskulut	-611,52	0,00
VUOSIKATE	117 551,81	195 889,82
Poistot ja arvonalentumiset	-73 217,61	-100 570,69
Suunnitelman mukaiset poistot	-73 217,61	-68 503,88
Kertaluonteiset poistot	0,00	-32 066,81
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00	0,00
Tuotot	62 598,76	58 039,41
Kulut	-63 712,77	-55 405,26
Siirrot rahastosta/rahastoon	1 114,01	-2 634,15
TILIKAUDEN TULOS	44 334,20	95 319,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44 334,20	95 319,13

2 Rahoituslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut bruttomääräisinä sentin tarkkuudella.

Rahoituslaskelma

	2024	2023
Tulorahoitus	117 551,81	195 889,82
Vuosikate	117 551,81	195 889,82
Investoinnit	-1 134 112,66	-165 544,79
Investointimenot	-1 134 112,66	-174 818,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin		9 274,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 016 560,85	30 345,03
Muut maksuvalmiuden muutokset	63 682,93	236 105,25
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 917,48	9 262,46
Lyhytaikaisten saamisten muutos	19 811,34	79 201,66
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	37 954,11	147 641,13
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	63 682,93	236 105,25
Rahavarojen muutos	-952 877,92	266 450,28
Rahavarojen muutos (tase)	-952 877,92	266 450,28

	2024	2023
Rahavarojen muutos	-952 877,92	266 450,28
Rahavarat kauden lopussa	1 347 645,20	2 300 523,12
Rahavarat kauden alussa	2 300 523,12	2 034 072,84

	2024	2023
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	10,37	118,33
Rahavarojen riittävyys (pv)	153	453
Lainanhoitokate	941,04	2 192,16

3 Tase

	2024	2023
VASTAAVAA	4 528 813,09	4 443 349,21
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 929 114,73	1 868 219,68
Aineelliset hyödykkeet	2 920 543,86	1 859 648,81
Maa- ja vesialueet	61 890,40	61 890,40
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	25 245,01	25 245,01
Rakennukset	1 474 826,01	1 546 470,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 154,71	15 727,45
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 344 427,73	210 315,07
Sijoitukset	8 570,87	8 570,87
Osakkeet ja osuudet	8 570,87	8 570,87
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	228 079,11	230 821,02
Muut toimeksiantojen varat	228 079,11	230 821,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 371 619,25	2 344 308,51
Saamiset	23 974,05	43 785,39
Lyhytaikaiset saamiset	23 974,05	43 785,39
Myyntisaamiset	9 220,52	24 573,44
Muut saamiset	7 907,06	13 055,36
Siirtosaamiset	6 846,47	6 156,59
Rahoitusarvopaperit	1 318 804,08	1 715 873,53
Muut arvopaperit	1 318 804,08	1 715 873,53
Rahat ja pankkisaamiset	28 841,12	584 649,59
VASTATTAVAA	4 528 813,09	4 443 349,21
OMA PÄÄOMA	3 766 212,13	3 721 877,93
Peruspääoma	1 561 685,16	1 561 685,16
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	2 160 192,77	2 064 873,64
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	44 334,20	95 319,13
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	402 521,41	399 345,84
Lahjoitusrahastojen pääomat	172 340,97	172 376,15
Muut toimeksiantojen pääomat	230 180,44	226 969,69
VIERAS PÄÄOMA	360 079,55	322 125,44
Lyhytaikainen vieras pääoma	360 079,55	322 125,44
Ostovelat	199 132,74	173 824,33
Muut velat	34 871,35	42 660,59
Siirtovelat	126 075,46	105 640,52

4 Konsernitase

Seurakuntatalous, jolla on kirjanpitolaisissa tarkoitetulla tavalla määräysvalta jossakin kirjanpitovelvollisessa, laatii konsernitaseen siitä annetun erillisen ohjeen mukaisesti.

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Arvostuseriaatteet/Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet: Hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Tammelan seurakunnassa taseeseen aktivoidaan yli 10 000 euron hankinnat, jotka poistetaan taloudellisenä vaikutusaikanaan.

Sijoitukset: Sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus- tai markkinahintaan.

2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tammelan seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

3 Tuloslaskelman liitetiedot

Tilikaudelle saatiin puutavaran myyntituottoja leirikeskuksen ympäristön harvennuksista 6 347 euroa. Luottotappioiksi kirjattiin 695 euroa myynti- ja maksutuotoista. Luottotappioiksi kirjattiin perintätöiden menpiteistä huolimatta saamatta jääneitä yli vuoden vanhoja myyntisaatavia kuten leiri- ja kerhomaksuja ja hautausmaksuja.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Kirkkovaltuusto hyväksyi 14.11.2024 seurakuntatoimiston vuosittaisen poistosumman korjauksen. Tammelan seurakunnan siir-
tyessä vuoden 2017 alusta Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi, oli poistosumma merkitty virheellisesti.

4 Rahoituslaskelman liitetiedot

Tammelan seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

5 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Arvo ed. vuoden lo- pussa	Lisäykset	Siirtokir- jaukset	Vähen- nykset	Suunnitel- man mukai- set poistot	Suunnitel- masta poikkeavat poistot	Arvonkoro- tukset	Invest. Tuki	Arvo vuoden lopussa
Maa- ja vesialueet	61 890,40								61 890,40
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	25 245,01								25 245,01
Rakennukset	1 546 470,88				-71 644,87				1 474 826,01
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 727,45				-1 572,74				14 154,71
Koneet ja kalusto	0,00								0,00
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	210 315,07	1 134 112,66							1 344 427,73
Aineelliset hyödykkeet Yht.	1 859 648,81	1 134 112,66			-73 217,61				2 920 543,86
Sijoitukset	8 570,87								8 570,87
Yhteensä	1 868 219,68	1 134 112,66			-73 217,61				2 929 114,73

Sijoitukset	Arvo 31.12.2024	Kirjanpitoarvo 31.12.2024	Arvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Hankinta- hintaa	Markkinarvon ja hankintahinnan erotus
LähiTapiola						
Kapitalisaatiosopimus						
Strategia10	370 944,85	353 052,76	353 659,06	353 052,76	353 052,76	17 892,09
Varainhoito Varovainen	224 177,12	200 598,16	217 932,60	200 598,16	200 598,16	23 578,96
Kiinteistö-sijoitussalkku	295 656,81	248 741,72	321 360,08	248 741,72	248 741,72	46 915,09
LähiTapiola yhteensä	890 778,78	802 392,64	892 951,74	802 392,64	802 392,64	88 386,14
OP						
OP-Private Strategia 25 A *			366 391,20	346 000,00	346 000,00	
OP-Private Strategia 50 A	155 172,70	116 000,00	139 436,47	116 000,00	116 000,00	39 172,70
OP yhteensä	155 172,70	116 000,00	505 827,67	462 000,00	462 000,00	39 172,70
UB-Pankkiiriliike						
eQ Yhteiskuntakiinteistöt	122 160,98	122 160,98	121 163,37	121 163,37	142 477,45	-20 316,47
UB Metsä	69 147,16	57 352,22	64 441,84	55 421,92	57 352,22	11 794,94
UB Smart**	141 633,08	126 032,32	184 296,98	180 000,00	126 032,32	15 600,76
UB Korko Plus	55 925,23	50 000,00	53 460,14	50 000,00	50 000,00	5 925,23
UB HR Suomi	44 868,31	44 868,31	45 895,60	45 895,60	50 000,00	-5 131,69
UB yhteensä	433 734,76	400 413,83	469 257,93	452 480,89	425 861,99	7 872,77
Kaikki yhteensä	1 479 686,24	1 318 806,47	1 868 037,34	1 716 873,53	1 690 254,63	-210 568,39

* Myynti 16.10.2024: kauppahinta 391 057,08 € tuotto 45 057,08 €

**Myynti 13.12.2024: kauppahinta 60 540,48 € tuotto 6 572,80 €

6 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
OMA PÄÄOMA	3 766 212,13	3 721 877,93
Peruspääoma	1 561 685,16	1 561 685,16
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	2 160 192,77	2 064 873,64
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	44 334,20	95 319,13
VIERAS PÄÄOMA		360 079,55
Lyhytaikainen vieras pääoma		360 079,55
Ostovelat		199 132,74
254000 Lyhytaikaiset ostovelat		199 132,74
Muut velat		34 871,35
255000 Verotili		721,70
256000 Palkkojen ennakonpidätysvelka		16 583,36
256200 Sosiaaliturvamaksuvelka		670,34
256450 Eläkemaksuvelka		16 585,23
256800 Jäsenmaksuvelka		310,72
Siirtovelat		126 075,46
262000 Lomapalkkajaksotus		113 518,68
288000 Muut lyhytaikaiset siirtovelat		12 556,78

Siirtoveloissa on 262000 lomapalkkavelka 113 518,68 euroa

Muut lyhytaikaiset siirtovelat 288000:

- 8 500 euron arvio sairaalasielunhoidon kustannuksista
- 1 300 euroa Vanhan kirjaston vuokra joulukuu
- 760 euroa nuorisotyön Uusi Alku -tapahtuman osallistumismaksut
- 530 euroa Koivuhuhta Ky:n lasku koululaisten kirkkokuljetuksista
- 1 466,78 euroa Tammelan kunnan lasku seurakuntatoimiston kiinteistöhuollosta

7 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus

Seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä kattamattomasta eläkevastuusta on 4,7 miljoonaa euroa. Koko kirkon kattamaton eläkevastuu on 3,7 miljardia euroa.

Muut vakuudet ja vastuusitoumukset**Vakuudet**

Kirkon remontin työaikaiset vakuudet:

- Hämeen rakennus ja korjaus oy 100 500 euroa
- Sähkö-Säe Oy 21 970 euroa
- ESP Lahti Oy 6 760 euroa

Vuokravastuut

Seurakunnalla on vuokralla Kestokunto Oy:n omistamasta kiinteistöstä tila kasvatus- ja nuorisotoimintaa varten. Vuokrasopimus on tehty toistaiseksi. Kuukausivuokra on 1 300 euroa.

Leasingvastuut

Kopiokone Konica Minolta 523,08 €.

8 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tammelan seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

9 Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset

HAUTAINHOITORAHASTO

Yleiskatsaus

Kirkkolaki määrää, että haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja että haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija, joka voi kuitenkin hautausmaan ylläpitäjän kanssa sopia haudan määräaikaisesta hoidosta ja maksaa palveluksesta kirkkoneuvoston hyväksymän taksan mukaisen korvauksen. Tähän tarpeeseen hautainhoitorahasto on perustettu.

Kirkkolaki 3 luku 33 §.

Hautainhoitorahaston varat koostuvat hautapaikan haltijoiden tekemistä haudanhoitosopimuksista ja näiden varojen korkotuloista. Kirkkolaki kieltää seurakunnan varojen käyttämisen yksityisten hautojen hoitoon. Seurakunta hoitaa hautausmaan käytävät ja yleisalueet, ja yksityiset hautapaikan haltijat vastaavat haudan pinnan hoidosta. Tämän vuoksi hautainhoitorahaston varat ja kirjanpito pidetään erillään seurakunnan varoista ja kirjanpidosta.

Vuonna 2025 hoitovalikoimaan lisätään perennahoito. Kausipuutarhuri teki kesällä 2024 perentojen koeistutuksia, joiden perusteella perennat tuleviin hoitoihin valitaan.

Tammelan seurakunnan hautainhoitorahasto hoiti velvoitteensa hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusten mukaisesti vuonna 2024. Hautainhoitorahastossa ei ole tapahtunut muutoksia tilikaudella.

Ulla Koskela
talouspäällikkö

Hallinto

Hautainhoitorahaston hallinto hoidetaan kuten seurakuntatalouden hallinto. Hautainhoitorahastoon liittyviä aloitteita ei tilikaudella tehty.

Henkilöstö

Hautainhoitorahaston henkilöstöä on seurakunnassa kolme: kausipuutarhuri ja kaksi kiinteistötyöntekijää, jotka toimivat talouspäällikön alaisuudessa. Kausiluonteisissa puutarhatöissä työskentelee keskimäärin 10 henkilöä vuosittain 1–6 kuukauden työsuhteissa. Kausityöntekijöiden työajasta noin puolet menee hoitohautojen hoitoon.

Henkilöstökulut	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-36 142,60	-35 937,96	-26 694,39
Eläkekulut	-7 519,72	-7 097,69	-5 605,82
Muut henkilösivukulut	-820,32	-1 098,00	-1 067,78
YHTEENSÄ	-44 482,64	-44 133,65	-33 367,99

Sisäinen valvonta

Hautainhoitorahaston sisäistä valvontaa toteutetaan samojen periaatteiden mukaan kuin seurakuntatalouden sisäistä valvontaa.

Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Hautainhoitorahaston tuloslaskelman mukaan tilikauden tulos on –1 114,01. Tilikauden 2024 ylijäämä kirjataan taseen tilikauden yli- ja alijäämätilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Rahaston tarkoituksena on turvata Tammelan seurakunnan hoitoon annettujen hautojen kunnossapito ja hoito hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusehtojen mukaisesti.

Seurakunta hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla (Hautausoimilaki 5:13,1). Hautaoikeuden haltija vastaa ensisijaisesti haudan hoidosta. Seurakuntataloudet saavat valtionrahoitusta hautaus-toimen hoitamista varten, mutta tätä rahoitusta ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitamiseen. Myös kirkollisverovaraja ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitoon (KL 3:33, 1.)

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta hoitaa hautaa määräajan maksua vastaan. Hautainhoitomaksujen kirjanpito pidetään joko sijoittamalla hoitomaksut erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan (KL 3:33,2) tai pitämällä haudanhoitosopimusten kirjanpito osana seurakuntatalouden kirjanpitoa. Hautainhoitorahastojen kirjanpito hoidetaan samojen ohjeiden mukaan kuin mitä seurakuntien kirjanpidosta on annettu.

Hautainhoitovastuiden ja hautojenhoitoon saatujen varojen suhdetta tulee tarkastella tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Mikäli varat ja vastuut eivät ole tasapainossa, seurakuntataloudessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet suunnittelukaudella:

Hautojen hoidossa huomioidaan ympäristöasiat mm. perennahoitojen mukaan ottaminen hoitoihin. Nuorten kesätyöntekijöiden rekrytoinnin ja perehdyttämisen kehittäminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Uusi hinnasto	Kirkkoneuvoston päätös	Päätös 14.12.2023
2. Hautainhoitorahaston ohjesäännön päivitys	Kirkkovaltuuston päätös	Valmistelussa.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Haasteena on saada sitoutuneita nuoria kesätyöntekijöitä.

Toteutuminen:

Hoitomuotoina oli kesähoito ja kukkahoito. Kukkahoidon sopimuskausi on 5 vuotta. Kukkahoitoihin aiemmin kuulunut joulukynttilä jätettiin hoidosta pois muovijätteen vähentämiseksi. Se oli kuitenkin mahdollista tilata erikseen hoidon lisänä. Joulukynttilöitä tilattiin lisähoitona 8 kappaletta, kun uusia viiden vuoden hoitosopimuksia tehtiin 95.

Perennojen koeistutukset onnistuivat hyvin. 10 vuoden kukkahoitosopimukset jätettiin pois hoitovalikoimasta. Perennahoitoihin vuodesta 2025 alkaen tarjotaan 5 ja 10 vuoden sopimuksia.

Hautainhoitorahaston tilinpäätöslaskelmat

Hautainhoitorahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot	46 591,35	44 537,85
Maksutuotot	46 321,35	44 537,85
Muut toimintatuotot	270,00	0,00
Toimintakulut	-55 585,55	-57 415,26
Henkilöstökulut	-44 482,64	-44 133,65
Palkat ja palkkiot	-36 142,60	-35 937,96
Henkilösivukulut	-8 340,04	-8 195,69
Palvelujen ostot	-1 157,98	-447,16
Aineet ja tarvikkeet	-9 944,93	-12 834,45
Ostot tilikauden aikana	-9 944,93	-12 834,45
TOIMINTAKATE	-8 994,20	-12 877,41
Rahoitustuotot ja -kulut	7 880,19	15 511,56
Korkotuotot	4 174,32	13 501,56
Muut rahoitustuotot	11 833,09	0,00
Arvon alentumiset sijoituksista	-7 667,98	0,00
Muut rahoituskulut	-459,24	2 010,00
VUOSIKATE	-1 114,01	2 634,15
TILIKAUDEN TULOS	-1 114,01	2 634,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 114,01	2 634,15

Hautainhoitorahaston rahoituslaskelma

	2024	2023
Tulorahoitus	-1 114,01	2 634,15
Vuosikate	-1 114,01	2 634,15
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 114,01	2 634,15
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 018,43	-88 428,75
Lyhytaikaisten saamisten muutos	4,29	-4,29
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-2 022,72	-88 424,46
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 018,43	-88 428,75
Rahavarojen muutos	-3 132,44	-85 794,60
Rahavarojen muutos (tase)	-3 132,44	-85 794,60

	2024	2023
Rahavarojen muutos	-3 132,44	-85 794,60
Rahavarat kauden lopussa	213 546,65	216 679,09
Rahavarat kauden alussa	216 679,09	302 473,69

Hautainhoitorahaston tase

	2024	2023
VASTAAVAA	213 546,65	216 683,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT	213 546,65	216 683,38
Saamiset	0,00	4,29
Lyhytaikaiset saamiset	0,00	4,29
Siirtosaamiset	0,00	4,29
Rahoitusarvopaperit	177 916,99	215 501,56
Muut arvopaperit	177 916,99	215 501,56
Rahat ja pankkisaamiset	35 629,66	1 177,53
VASTATTAVAA	213 546,65	216 683,38
OMA PÄÄOMA	31 670,75	32 784,76
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	32 784,76	30 150,61
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 114,01	2 634,15
VIERAS PÄÄOMA	181 875,90	183 898,62
Pitkäaikainen vieras pääoma	139 606,05	145 315,72
Saadut ennakot	139 606,05	145 315,72
Lyhytaikainen vieras pääoma	42 269,85	38 582,90
Saadut ennakot	34 205,91	31 266,09
Ostovelat	156,88	0,00
Muut velat	7 907,06	7 316,81

Hautainhoitorahaston liitetiedot

Haudanhoitosopimukset ja saadut ennakot 31.12.2024

Hoitoaika	Hoitovuodet	kpl		Pääoma 1.1.	Jaksotus	Pääoma 31.12
5 vuotta	2020 - 2024	24	0	1486,20	1486,20	0,00
5 vuotta	2021 - 2025	28	1	3179,20	1589,60	1589,60
5 vuotta	2022 - 2026	28	2	5137,92	1712,64	3425,28
5 vuotta	2023 - 2027	32	3	8218,08	2054,52	6163,56
5 vuotta	2024 - 2028	97	4	35101,30	7020,26	28081,04
10 vuotta	2015 - 2024	44	0	2642,24	2642,24	0,00
10 vuotta	2016 - 2025	42	1	5020,48	2510,24	2510,24
10 vuotta	2017 - 2026	42	2	7694,88	2564,96	5129,92
10 vuotta	2018 - 2027	50	3	11685,12	2921,28	8763,84
10 vuotta	2019 - 2028	60	4	18058,20	3611,64	14446,56
10 vuotta	2020 - 2029	47	5	17406,72	2901,12	14505,60
10 vuotta	2021 - 2030	40	6	15605,52	2229,36	13376,16
10 vuotta	2022 - 2031	57	7	27036,48	3379,56	23656,92
10 vuotta	2023 - 2032	26	8	14964,47	1662,73	13301,74
10 vuotta	2024 -2033	1	9	432,00	48,00	384,00
				173668,81	38334,35	135334,46

Testamentti-sopimukset	voimassa	hauto-jen määrä		Pääoma 1.1.	Jaksotus	Pääoma 31.12.
Aaltonen	2036	2		758,48	63,36	695,12
Jokinen	2029	2		576,00	96	480
Tuomola	2039	1		768	48	720

Hautainhoitovastuu ja siihen liittyvä yli- tai alikatteisuus

Haudanhoitosopimusten lukumäärä 2024	694	kpl
Haudanhoitokulut	55 585	euroa
Yhden hoidetun haudan kulu keskimäärin	80,09	euroa/hauda
Jäljellä olevat hoitosopimusvuodet	2 280	vuotta
Seurakuntatalouden haudanhoitovastuu	182 605	euroa
Sopimuksia vastaava pääoma	213 546	euroa
Yli-/alikatteisuus	30 941	euroa

Hautainhoitorahaston sijoitukset

	Arvo 31.12.2024	Kirjanpitoarvo 31.12.2024	Arvo 31.12.2023	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Hankinta- hintaa	Markkinarvon ja han- kintahinnan erotus
UB-Pankkiiriliike						
eQ Yhteiskuntakiinteistöt	53 655,68	53 655,68	53 217,53	53 217,53	61 323,66	-7 667,98
UB Metsä	69 147,16	57 352,22	64 441,84	55 421,92	57 352,22	11 794,94
UB Smart*	89 273,86	66 909,09	122 778,83	101 000,00	66 909,09	22 364,77
Yhteensä	212 076,70	177 916,99	240 438,20	209 639,45	185 584,97	26 491,73

*Myynti 9.12.2024 kauppahinta 45 464,76 € tuotto 11 373,85

V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Tammelassa 19.3.2025

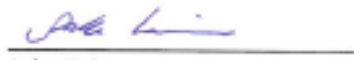
Tammelan seurakunnan kirkkoneuvosto

kirkkoneuvoston pj.

Juha Koivulahti

kirkkoneuvoston varapj.

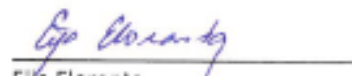
Jenni Rauhaniemi

Asko Koivu

Hannu Mäkelä

Heikki Vainio

talouspäällikkö
Ulla Koskela

Eija Eloranta

Milla Malin

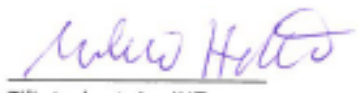

Sinikka Rekola

Minna Nissilä

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

_____ 2025

Tilintarkastaja, JHT
Mikko Helkiö

VI Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitoKirjoista 2024

Kohdat 1–10 Kipan järjestelmässä, aineisto säilytetään sähköisessä muodossa

1. Päiväkirja
2. Pääkirja
3. Ostoreskontra
4. Myyntireskontra
5. Kassakirjanpito
6. Palkkakirjanpito
7. Käyttöomaisuuskirjanpito
8. Tuloslaskelma
9. Tase
10. Rahoituslaskelma

Luettelo tositelajeista

Kassa- ja muistiotositteet

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AB	Kirjanpitosite	01
AZ	Purku KOM:iin	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
SZ	Peruutus muistio	01
T1	Maksul. tiliote, vero	01
ZM	M2 Kirjanpitoliiittym	01
AF	Poistokirjaukset	03
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
DR	Asiakkaat - lasku	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KA	Toimittajatosite	19
KG	Toimittajat - hyvät.	19
KR	Toimittajat - lasku	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90000284
01	1000000	1000861
14	14000000	14000257
15	15000000	15001118
18	18000000	18000010
19	19000000	19001192
03	3000000	3000011

Selvitys kirjanpito- ja tositteiden säilytystavoista

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa.

Palkkatietoja sisältävät asiakirjat säilytetään 50 vuotta.

Kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10.1 §), mikäli EU-säädökset eivät vaadi pidempää säilytysaikaa. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto säilytetään koneellisella tietovälineellä. Kirjanpitoaineisto on tallennettava kahdelle eri tietovälineelle. Kirjon palvelukeskuksen järjestelmissä oleva aineisto on säilytettynä järjestelmässä ja erillisinä varmuuskopioina.